

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. Компания туралы ақпарат және қызметтің негізгі бағыттары

«Embi Muna Gas» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасында 2012 жылғы 27 ақпанда «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «ҚМГ БӨ» немесе «Бас компания») Директорлар кеңесінің 2012 жылғы 31 қаңтардағы шешімімен құрылды.

Компания көмірсутекті шикізатты барлаумен, әзірлеумен, өндірумен, қайта өңдеумен және экспортымен айналысады. Компанияның мұнай-газ қызметі Батыс Қазақстанның Атырау облысында орналасқан мұнай-газ активтерінде жүзеге асырылады. Компания мұнай кен-орындарын әзірлеуді жер қойнауын пайдалану жөніндегі келесі келісімшарттар бойынша жүзеге асырады: №37 келісімшарты (Кенбай кен орны), №61 келісімшарты (Новобогатинск Оңтүстік Шығыс кен орны), №211 келісімшарты (23 кен орны), №413 келісімшарты (15 кен орны); №327 келісімшарты (Тайсоған блогы бойынша кен орны); №992 келісімшарты (Новобогатинск Батыс кен орны); №406 келісімшарты (Лиман кен орны); №3577 келісімшарты (Қаратон-Сарықамыс кен орны). 2015 жылғы 25 ақпанда «Embi Muna Gas» АҚ мен Энергетика министрлігі арасында келесі келісімшарттарды ұзарту үшін қосымша келісімдерге қол қойылды: 2041 жылға дейін №37 келісімшарт, 2048 жылға дейін №61 келісімшарт, 2037 жылға дейін №211 келісімшарт, 2043 жылға дейін №413 келісімшарт.

ҚМГ БӨ Компанияның жалғыз акционері болып табылады. ҚМГ БӨ-нің негізгі акционері Қазақстанның мұнай-газ өнеркәсібінде мемлекеттік мүдделерді білдіретін «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚМГ ҰК») болып табылады. ҚМГ ҰК 90%-ға «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ға (бұдан әрі мәтін бойынша «Самұрық-Қазына») тиесілі, әрі ол өз кезегінде Қазақстан Республикасының Үкіметіне (бұдан әрі мәтін бойынша – «Үкімет») толығымен тиесілі.

Компанияның 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы қаржылық есептілігін шығаруға Басқарма төрағасы, Экономика және қаржы жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары және Бас бухгалтер 2020 жылғы 28 ақпанда бекітті.

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген. Бұл есеп саясаты, егер өзгесі көрсетілмесе, көрсетілген кезеңдердің барлығы үшін бірізді етіп қолданылды.

2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әзірленді. Қаржылық есептілік бастапқы құны бойынша есепке алу қағидатына сүйене отырып дайындалды. Осы қаржылық есептілік теңгемен берілген және егер өзгесі көрсетілмесе, барлық мәндері мыңға дейін дөңгелектенген.

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тракті даму саласындағы қызмет жөніндегі есеп

06

Қосымша Қаржылық есептілік

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

Қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау елеулі есептік бағалауды қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысында жол берулер бойынша пікір қолдануды талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар *3-ескертпеде* ашылған.

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер

Компания «Жалдау» 16 ХҚЕС-ті (IFRS) алғаш рет қолданды. Қаржылық есептіліктің бұл стандартын қолданумен негізделген өзгерістердің сипаты мен әсері төменде сипатталған.

2019 жылы стандарттарға кейбір басқа түзетулер және Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеген түсіндірулер алғаш рет қолданды. Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

16 ХҚЕС (IFRS) «Жалдау»

16 ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС-ті (IAS) «Жалдау» ауыстырады, 4 КРМФО (IFRIC) «Келісімде жалдау белгілерінің болуын айқындау» түсіндірмесі, 15 ПКР (SIC) «Операциялық жалдау – стимулдар» түсіндірмесі және 27 ПКР (SIC) «Заңгерлік жалдау нысаны бар операциялардың мәнін айқындау» түсіндірмесі. Стандарт жалдау туралы ақпаратты мойындау, бағалау, ұсыну және ашып көрсету қағидаттарын белгілейді және жалға алушылардың баланста жалдау шарттарының көпшілігінің көрсетуін талап етеді.

16 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес жалға беруші үшін есепке алу тәртібі 17 ХҚЕС-пен (IAS) салыстырғанда іс жүзінде өзгермейді. Жалға берушілер 17 ХҚЕС (IAS) сияқты дәл сондай жіктеу қағидаттарын пайдалана отырып жалдауды жіктеуді жалғастыратын болады, бұл ретте екі жалдау түрін бөліп көрсетеді: операциялық және қаржылық. Осылайша, 16 ХҚЕС (IFRS) қолдану Компания жалға беруші болып табылатын жалдау шарттарының есепке алынуына әсерін тигізбеді.

Компания 16 ХҚЕС-ті (IFRS) алғаш рет толық ретроспективті қолдану әдісін пайдалана отырып 2019 жылғы 1 қаңтарда қолданды. Стандартқа өту кезінде Топ шарт бүтіндей немесе оның жеке құрамдастары 2019 жылғы 1 қаңтарға жалдау шарты болып табылатындығын қайталап талдауға мүмкіндік бермейтін іс жүзіндегі сипаттағы жеңілдетуді пайдалануды шешті. Осының орнына Компания бастапқы мойындау күніне 17 ХҚЕС-ті (IAS) және 4 КРМФО (IFRIC) Түсіндірмелерін қолдана отырып стандартты жалдау шарттары ретінде бұрын сәйкестендірілген шарттарға ғана қолданды. Сондай-ақ Компания солар бойынша жалдау мерзімі жалдаудың басталу күніне 12 айдан артық емес мерзімді құрайтын және сатып алу опционын (қысқа мерзімді жалдау) қамтитын жалдау шарттары үшін, сондай-ақ солар бойынша базалық активтің төмен құны бар (төмен құны бар активтерді жалдау) жалдау шарттары үшін мойындаудан босатуды пайдалануды шешті.

Жиынтық кіріс туралы есепке айтарлықтай әсер жоқ.

«Пайдаға салынатын салықты есептеу қағидаларына қатысты белгісіздік» 23 КРМФО (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіру салықтық баяндауларға қатысты белгісіздік болған талаптарда пайдаға салынатын салықтарды есепке алу тәртібін қарастырады, бұл «Пайда салықтары» 12 ХҚЕС-тің (IAS) қолданылуына әсер етеді. Түсіндіру 12 ХҚЕС-тің (IAS) қолданылу аясына жатпайтын салықтар мен алымдарға қолданылмайды, сондай-ақ айқындалмаған салықтық баяндаулармен байланысты пайыздар мен айыппұлдарға қатысты талаптарды қамтымайды. Атап айтқанда, түсіндіру келесі мәселелерді түсіндіреді:

- ұйым айқындалмаған салықтық баяндауларды бөлек қарастыра ма;
- ұйым салық органдарының салықтық баяндауларды тексеруге қатысты жасайтын жорамалдар;
- ұйым салық салынатын пайданы (салық залалын), салық базасын, пайдаланылмаған салық залалдарын, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен салық мөлшерлемелерін қалайша айқындайды;
- ұйым фактілер мен жағдайлардың өзгеруін қалайша қарастырады.

Компания әрбір анықталмаған салық түсіндірмесін бөлек немесе бір немесе бірнеше басқа анықталмаған салық түсіндірмелерімен бірге талқылау қажеттілігін айқындайды және белгісіздікті шешу нәтижесін барынша дәл болжауға мүмкіндік беретін тәсілді пайдаланады.

Компания пайда салығын есептеу қағидаларына қатысты белгісіздікті анықтау кезінде елеулі пайымдауды қолданады. Компания өз қызметін күрделі халықаралық ортада жүзеге асырмайтындықтан, бұл түсіндіруді қолдану оның қаржылық есептілігіне әсер ете алатындығын саралады.

Түсіндіруді қолдану кезінде Компания трансферттік баға белгілеумен байланысты қандай да бір белгісіз салық түсіндірмесінің бар екендігін саралады. Компанияның салық декларацияларына трансферттік баға белгілеумен байланысты есептен шығарулар жатады және салық органдары бұл салық түсіндірмелерімен келіспеуі де мүмкін. Компания салық заңнамасының талаптарын орындайтындығын ескере отырып және өзі қолданатын трансферттік баға белгілеу практикасын талдауға сүйене отырып, Компания салық органдары қолданатын салық түсіндірмелерінің қабылдануы ықтимал болып табылады деген тұжырымға келді. Бұл түсіндірме Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

«Әлеуетті теріс өтеумен мерзімінен бұрын өтеу туралы талаптар» 9 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

9 ХҚЕС-ке (IFRS) сай борыштық құрал шартта көзделген ақша ағындары «борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебінен төлемдер» болып табылатындығы («ақша ағындары» критерийлері) және құрал мұндай жіктеуге жол беретін тиісті бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын құрал екендігі талабымен басқа да жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалана алады. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер қаржы активі шарттың мерзімінен бұрын бұзылуына әкеп соқтыратын оқиғаға немесе жағдайға қарамастан және қай тараптың шарттың мерзімінен бұрын бұзылуы үшін негізделген өтемақыны төлейтіндігіне немесе алатындығына қарамастан «ақша ағындарының» критерийлерін қанағаттандыратындығын түсіндіреді. Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

«Бағдарламаға өзгерістерді енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу» 19 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

19 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер бағдарламаның өзгеруі, бағдарламаның қысқаруы немесе бағдарлама бойынша міндеттемелердің өтелуі есепті кезең ішінде болған жағдайларда есепке алу тәртібін қарастырады. Түзетулер, егер бағдарламаға өзгерістерді енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу жылдық есепті кезеңнің ішінде болса, ұйым белгіленген төлемдері бар бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған және бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақы мен мұндай оқиғадан кейін бағдарламаның активтерін көрсететін актуарлық жорамалдарға сүйене отырып, бағдарламаға өзгерістер енгізілгеннен, қысқартылғаннан кейін немесе бағдарлама бойынша міндеттемелер толық өтелгеннен кейін кезеңнің қалған бөлігіне қатысты

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)

«Бағдарламаға өзгерістерді енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу» 19 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер (жалғасы)

ағымдағы кезеңдегі қызметтердің құнын айқындауы тиіс. Сондай-ақ ұйым бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақыларды көрсететін белгіленген төлемдері бар бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған және бұл оқиғадан кейін бағдарлама активтерін; және белгіленген төлемдері бар бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған дисконртау мөлшерлемесін пайдалана отырып, бағдарламаға өзгерістер енгізілгеннен, қысқартылғаннан кейін немесе бағдарлама бойынша міндеттемелер толық өтелгеннен кейін кезеңнің қалған бөлігіне қатысты пайыздардың таза көлемін айқындау.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді, өйткені есепті кезеңде бағдарлама өзгерген жоқ, сол бойынша міндеттемелер қысқарған немесе өтелген жоқ.

28 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – «Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар»

Түзетулер, ұйым 9 ХҚЕС-ті (IFRS) соларға үлестік қатысу әдісі қолданылмайтын, бірақ мәнінде қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға таза инвестицияның бір бөлігін құрайтын (ұзақ мерзімді салымдар) қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға ұзақ мерзімді салымдарды қолдануы тиіс екендігін түсіндіреді. Бұл түсіндіру маңызды болып табылады, өйткені ол мұндай ұзақ мерзімді салымдарға 9 ХҚЕС-те (IFRS) күтілетін несие зияндарының моделі қолданылады.

Сондай-ақ түзетулерде, 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану кезінде ұйым қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын шеккен залалдарды, не болмаса *«Қауымдасқан ұйымдарға немесе бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар»* 28 ХҚЕС (IAS) қолдану салдарынан туындайтын қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға салынған таза инвестицияның түзетулері ретінде танылған таза инвестицияның құнсыздануынан болған залалдарды назарға алмайтындығы түсіндіріледі. Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді, өйткені Компанияның оларда қарастырылатын қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға ұзақ мерзімді салымдары жоқ.

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер, кезеңі 2015–2017 жылдар

3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнестерді біріктіру»

Түзетулерде, егер ұйым бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылау алса, бірлескен операцияның активтері мен міндеттемелеріндегі қатысу үлестерін әділ құны бойынша қайта бағалауды қоса алғанда, ол кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын бизнестерді біріктіруге қатысты талаптарды қолданылуы тиіс екендігі түсіндірілген. Бұл ретте иемденуші бірлескен операциялардағы бұрын болған барлық қатысу үлесін қайта бағалауы тиіс. Бұл түзетулер Компанияның көрсетілген кезеңдерде ұқсас операциялардың жоқтығына орай оның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

11 ХҚЕС (IFRS) «Бірлескен кәсіпкерлік»

Бірлескен операциялардың қатысушысы болып табылатын, бірақ бірлескен бақылауы жоқ тарап бірлескен операцияларға бірлескен бақылауды ала алады, солардың шеңберіндегі қызмет бұл термин 3 ХҚЕС-те (IFRS) айқындалғандай бизнесті білдіреді. Түзетулерде мұндай жағдайларда осындай бірлескен операцияда бұрын болған қатысу үлестерінің қайта бағаланбайтындығы түсіндіріледі.

Бұл түзетулер Компанияның соның шеңберінде бірлескен бақылауды алатын операциялардың жоқтығына орай оның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

12 ХҚЕС (IAS) «Пайда салықтары»

Түзетулер, дивидендтерге қатысты салық салдары көпшілік жағдайда меншік иелерінің арасында бөлумен қарағанда, бөлінетін пайданы әкелген бұрынғы операциялармен немесе оқиғалармен байланысты екендігін түсіндіреді. Тиісінше, ұйым ұйымның бастапқыда бұл операцияларды немесе оқиғаларды қай жерде мойындағандығына қарай дивидендтерге қатысты салық салдарын пайда немесе зиян, басқа да жиынтық кіріс немесе меншікті капитал құрамында мойындауы тиіс.

Бұл түзетулерді алғаш рет қолдану кезінде ұйым оларды ең ерте салыстырмалы кезеңнің басталу күніне немесе осы күннен кейін мойындалған дивидендтерге қатысты салық салдарына қолданылуы тиіс.

Компанияның қолданыстағы саясаты түзетулердің талаптарына сәйкес келгендіктен, олардың қолданылуы Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

23 ХҚЕС (IAS) «Қарыздар бойынша шығындар»

Түзетулер, ұйым жіктелетін активті сатып алу үшін арнайы алынған қарыздарды ортақ мақсаттарға арналған қарыздардың құрамында, бұл активті мақсатына лайық пайдалануға немесе сатуға дайындауға қажетті барлық жұмыстар іс жүзінде аяқталғанда ескеруі тиіс екендігін түсіндіреді.

Ұйым бұл түзетулерді ұйым түзетулерді алғаш рет немесе осы күннен кейін қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күніне орын алатын қарыз алулар бойынша шығындарға қатысты қолдануы тиіс. Компанияның қолданыстағы саясаты түзетулердің талаптарына сәйкес келгендіктен, олардың қолданылуы Компанияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Төменде Компанияның қаржылық есептілігін шығару күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсіндірмелерді, егер қолданылатын болса, олардың күшіне ену күнінен бастап қолдануға ниет білдіріп отыр.

17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары»

2017 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес ақпаратты ашып көрсету мен бағалау, ұсыну және ашып көрсету мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа ауқымды стандарты 17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» шығарды. 17 ХҚЕС (IFRS) күшіне енгенде, ол 2005 жылы шығарылған 4 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттарын» ауыстырады. 17 ХҚЕС (IFRS) оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан сақтандыру шарттардың барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан ерекшеленетін сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу талаптарымен белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Қолданылу аясынан бірнеше ерекшелік бар. 17 ХҚЕС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады, әрі ол сақтандырушылар үшін барынша тиімді әрі бірізді болып табылады. Алдыңғы жергілікті есепке алу саясаттарына негізделетін 4 ХҚЕС (IFRS) талаптарымен салыстырғанда, 17 ХҚЕС (IFRS) сақтандыру шарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынып, есепке алудың

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.1 Қаржылық есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)

«17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары» (жалғасы)

барлық ақылға қонымды аспектілерін қамтиды. 17 ХҚЕС-тің (IFRS) негізінде келесімен толықтырылған ортақ модель жатыр:

- Тікелей қатысу талаптарымен сақтандыру шарттары үшін белгілі бір түрлендірулер (ауыспалы сыйақы әдісі).
- Жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлу негізіндегі тәсіл) негізінен қысқа мерзімді шарттарға арналған.

17 ХҚЕС (IFRS) 2021 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну қажет. Ұйым 17 ХҚЕС-тің (IFRS) алғаш рет қолданылу күніне немесе соған дейін 9 ХҚЕС (IFRS) пен 15 ХҚЕС (IFRS) қолданады деген талаппен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл стандарт Компанияға қатысты қолданылмайды.

«Бизнесі айқындау» 3 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

2018 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес «Бизнесерді біріктіру» 3 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулерді шығарды, олар «бизнес» терминінің анықтамасын өзгертті және ұйымдарға иемденген қызмет және актив түрлерінің жиынтығы бизнес болып табылатындығын не табылмайтындығын анықтауларына көмектесуі тиіс. Бұл түзетулер бизнеске қойылатын ең аз талаптарды нақтылайды, нарыққа қатысушылар қандай да бір жетпейтін элементті ауыстыруға қабілетті екендігін бағалауды жоққа шығарады, ұйымдарға иемденген процесс маңызды болып табылатындығын бағалауларына көмектесу үшін басшылықты қосады, бизнестің және қайтарымдылығының анықтамасын тарылтады, сондай-ақ әділ құн шоғырлануының болуына міндетті емес тестті енгізеді. Түзетулермен бірге жаңа бейнелі мысалдар көрсетілді.

Бұл түзетулер олардың бастапқы қолданылу күніне немесе содан кейін болатын операцияларға немесе өзге де оқиғаларға қатысты перспективті негізде қолданылатындықтан, бұл түзетулер өту күніне Компанияға әсерін тигізбейді.

«Маңыздылықты айқындау» 1 ХҚЕС-ке (IAS) және 8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

2018 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі кеңес түрлі стандарттардағы маңыздылықтың анықтамасын келісу және бұл анықтаманың кейбір аспектілерін түсіндіру үшін «Қаржылық есептілікті ұсыну» 1 ХҚЕС-ке (IAS) және «Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер және қателер» 8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулерді шығарды. Жаңа анықтамаға сай «егер ақпаратты жіберіп алу, оны бұрмалау немесе бүркеу нақты есеп беретін ұйым туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын бұл қаржылық есептіліктің негізінде олар қабылдайтын жалпы мақсаттағы қаржылық есептілікті негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне ықпал етеді деп негізделген түрде күтуге болатын болса, ақпарат маңызды болып табылады».

Маңыздылықты айқындауға түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде.

Салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компания 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы айыппұлдар және қызметкерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелер дисконтының амортизациясы бойынша кірістерді қайта жіктеді, өйткені Компания мұндай қайта жіктеу қаржылық есептіліктің пайдаланушылары үшін барынша орынды болып табылады деп есептейді.

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы жиынтық кіріс туралы есептегі салыстырмалы ақпарат түзетулерді қамтиды, олар туралы ақпарат төменде келтірілген. Бұл түзетулер қаржылық жағдай туралы есепке және капиталдағы өзгерістер туралы есепке ықпал етпеді. Компания салыстырмалы деректерді былайша қайта есептеді:

	2018 жылғы қаржылық есептілікте көрсету	Қайта есептеу	2019 жылғы қаржылық есептілікте көрсету
Жиынтық кіріс туралы есеп			
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	433.436.224	(1.186.481)	432.249.743
Басқа да кіріс	-	1.186.481	1.186.481
Сатудың өзіндік құны	(137.184.051)	706.205	(136.477.846)
Қаржылық шығындар	(2.582.521)	(706.205)	(3.288.726)
Бір жылғы пайда	83.388.989	-	83.388.989
Салықтарды шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің жиыны	81.630.939	-	81.630.939

2.2 Шетел валютасын қайта есептеу

Қаржылық есептілік Компанияның функционалдық валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен («теңге») көрсетілген. Шетел валюталарындағы операциялар бастапқыда операцияның жасалу күніне қолданылатын бағам бойынша функционалдық валютада ескеріледі. Шетел валютасында көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын функционалды валютаның бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық айырмалар пайда мен зияндарға қосылады.

Валюта айырбастау бағамдары

2019 жылғы 31 желтоқсанға және 2018 жылғы 31 желтоқсанға Қазақстандық теңгенің АҚШ долларына ресми бағамы тиісінше 381,18 және 384,20 теңгені құрады. Сомалардың теңгеге, АҚШ долларына немесе өзге де тұрақты валютаға кез келген қайта есептеулері теңгемен мұндай сомалар айырбасталды, келешекте көрсетілген айырбастау бағамдары бойынша немесе өзге де айырбастау бағамдары бойынша тұрақты валютаға айырбасталуы мүмкін немесе айырбасталады деген пайымдау ретінде талқыланбауы тиіс.

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.3 Мұнай-газ кен орындарын барлау және әзірлеу шығыстары

Барлауға арналған лицензияны сатып алу шығындары

Барлауға арналған лицензияларды сатып алу шығындары материалдық емес активтерге капиталданады және барлаудың болжамды мерзімінің ішінде тікжелілік әдіс бойынша амортизацияланады. Әрбір объект жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын растау мәніне қарастырылады. Егер объект бойынша болашақта жұмыстар жоспарланбаған жағдайда, лицензияларды сатып алу шығындарының қалған сальдосы есептен шығарылады. Экономикалық негізделген пайдалы қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») анықталған кезде амортизация тоқтатылады және қалған шығындар барлау шығындарымен бірігеді және қорлар басқа да материалдық емес активтердің құрамында расталғанға дейін кен орындар бөлігінде дәлелденген активтер ретінде танылады. Әзірлеу ішкі бекітілген және тиісті бақылаушы органдардан барлық лицензиялар мен рұқсаттар алынған сәтке дейін тиісті шығыстар негізгі құралдарға (мұнай-газ активтеріне) ауыстырылады.

Барлау шығындары

Геологиялық және геофизикалық шығыстар мұндай шығындар болған сәтте есептен шығарылады. Барлау ұңғымаларына тікелей жататын шығындар ұңғыманың бұрғылануы аяқталмайынша және мұндай бұрғылаудың нәтижелері бағаланбайынша барлау және бағалау активтерінің құрамында капиталданады. Мұндай шығындар жалақыны, материалдарды, жанармай мен электр энергиясын, бұрғылау станоктарының құны мен мердігерлерге төлемдерді қамтиды. Егер көмірсутектер табылмаса, барлау шығыстары кеуіп кеткен ұңғыма бойынша шығыстар ретінде есептен шығарылады. Егер коммерциялық әзірленуі жеткілікті болатын басқа да ұңғымаларды (барлау немесе құрылымдық-ізвестіру ұңғымалары) қосу мүмкін бағалауға жататын көмірсутектер табылған жағдайда, мұндай шығыстар актив ретінде ескерілуін жалғастырады.

Осы сияқты барлық шығындар кемінде жылына бір рет әзірлеуді жалғастыру немесе табылғаннан пайдалудың қандай да бір тәсілі туралы ниетті растау үшін техникалық, коммерциялық және басқару тексеруіне жатады. Егер бұл бұдан былай орын алмаса, шығындар есептен шығарылады.

Мұнай мен газдың қорлары дәлелденгенде және әзірлеуді жалғастыруға шешім қабылданғанда, тиісті шығындар негізгі құралдардың (мұнай-газ активтері) құрамына аударылады.

Әзірлеу шығындары

Платформалар, мұнай құбырлары сияқты инфрақұрылым объектілерін салуға, орнату мен аяқтауға және әзірлеу ұңғымаларын бұрғылауға арналған шығындар, құрғақ ұңғымалар ретінде кезең шығыстарына есепке жатқызылатын көмірсутектердің жеткілікті коммерциялық көлемі табылмаған әзірлеу немесе контурлау ұңғымаларына жататын шығыстарды қоспағанда, негізгі құралдардың құрамында капиталданады.

2.4 Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны, тозуды және құнсыздануды шегере отырып, бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Активтердің бастапқы құны сатып алу бағасынан немесе құрылыс бағасынан, активті жұмыс күйіне келтіруге тікелей қатысты кез келген шығындардан және қажет болғанда активті жою бойынша шығындарды бастапқы бағалаудан тұрады. Сатып алу немесе бағалау бағасы жиынтық төленген құн және активті сатып алу үшін берілген сыйақының кез келген түрінің әділ құны болып табылады.

Мұнай-газ активтері дәлелденген әзірленген қорлар бойынша өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Пайдалы қызмет ету мерзімі кен орындары қызметінің қалдық мерзімінен аз болатын кейбір мұнай-газ активтері 4 жылдан 15 жылға дейінгі пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады.

Басқа да негізгі құралдар негізінен ғимараттарды, машиналар мен құрал-жабдықты білдіреді, олар 5 жылдан 25 жылға дейінгі орташа алынған пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде желілік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады.

Негізгі құралдардың болжамды пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде түзетіліп отырады.

Негізгі құралдардың ағымдағы құны ол өтелетін болып табылмайтындығына көрсететін қандай да бір оқиғалар немесе жағдайлардағы өзгерістер болған жағдайларда құнсыздану мәніне қайта қарастырылып отырады.

Көмірсутектердің коммерциялық көлемдерін өндірмейтін және жойылуға жоспарланып отырған негізгі құралдар объектілері, пайдалану ұңғымаларын қоса алғанда, есептен шығарылу кезінде немесе активті пайдаланудан келешек экономикалық пайданы алу күтілмейтін актив ретінде есепке алынуын тоқтатады. Активті мойындауды тоқтатудан туындайтын (объектіні өткізуден болған таза түсімдер мен баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелетін) кез келген кіріс немесе зиян мұндай оқиға болған кезеңде жиынтық кіріс туралы есепке қосылады.

2.5 Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания активтерді немесе активтер тобын оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздану мәніне бағалайды.

Жекелеген активтер негізінен басқа активтер топтары өндіретін ақша ағындарынан тәуелсіз сәйкестендірілетін ақша ағындары бар ең төменгі деңгейде құнсыздануға бағалау мақсаттары үшін топтастырылады. Егер құнсызданудың мұндай көрсеткіштері болған жағдайда немесе активтердің тобын жыл сайын құнсыздану мәніне тестілеу қажет болатын жағдайда Компания активтің өтелетін құнының бағалауын жүзеге асырады. Активтер тобының өтелетін құны оларды өткізуге шығатын шығыстарды және пайдалану құнын шегере отырып әділ құнынан ең көбі болып табылады. Активтер тобының ағымдағы құны өтелетін құнынан асқан жағдайларда активтер тобы құнсыздануға жатады және өтелетін құнға дейін есептен шығарылады. Пайдалану құнын бағалау кезінде күтілетін ақша ағындары активтер тобы үшін тән тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды көрсететін салық салуға дейінгі дисконт мөлшерлемесін пайдалана отырып, оның ағымдағы құнына дейін дисконтталады.

Әрбір есепті күнге бұрын мойындалған құнсыздану бойынша шығындардың жойылғанын немесе олардың азайғанын көрсететін қандай да бір индикаторлардың бар екендігіне қатысты бағалау жүргізілді. Егер мұндай индикаторлар бар болса, онда өтелетін құн бағаланады. Бұрын мойындалған құнсыздану шығыны, тек егер құнсызданудан болған соңғы шығын танылған сәттен бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауларда өзгеріс болса ғана, түзетіледі. Мұндай жағдайда, активтің

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.5 Қаржылық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)

ағымдағы құны оның өтелетін құнына дейін ұлғаяды. Ұлғайтылған құн, егер алдыңғы кезеңдерде құнсыздану бойынша шығын мойындалмаса, тозуды немесе амортизацияны шегере отырып, айқындалған ағымдағы құнынан аспауы мүмкін емес. Мұндай түзетпе жасау амалы жиынтық кіріс туралы есепте мойындалады. Түзетілген жазба жасалғаннан кейін кейінгі кезеңдерде, қалдық құнын шегере отырып, қалған пайдалы қызмет мерзімінің ішінде жүйелі негізде активтің қайта қаралған ағымдағы құнын бөлу үшін амортизация бойынша шығыстар түзетіледі.

2.6 Барлау және бағалау бойынша активтер және материалдық емес активтер

Барлау және бағалау бойынша активтер, құнсызданудан жинақталған зияндарды шегере отырып, бастапқы құны бойынша ескеріледі. Барлау және бағалау бойынша активтерге барлауға және бағалауға капиталданған шығындар және барлауға арналған лицензияларды сатып алу шығындары (барлау және бағалау сатысында Жер қойнауын пайдалану құқығы) жатады. Барлауға арналған құқықты сатып алу шығындары болжамды барлау мерзімінің ішінде тікжелілік әдіс бойынша амортизацияланады.

Қоғам барлаумен және бағалаумен байланысты активтерді құнсыздану мәніне тексеріп отырады, бұл ретте айғақтар мен жағдаяттар барлаумен және бағалаумен байланысты активтің баланстық құны өтелетін құннан асуы мүмкін екендігін куәландырды.

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге негізінен компьютерлік бағдарламалық жасақтама жатады.

Бизнестен бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны – бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген сыйақының әділ құны. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды және осы кезең ішінде желілік негізде амортизацияланады. Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады.

2.7 Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс (БЖК) арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі шартта көзделген қаржы активі мен Компания бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына

тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Компания қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады.

Компания қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Компания өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта (стандартты талаптарда жасалатын сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық операциялар ол жасалған күнге, яғни Ұйым активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері екі санатқа жіктеледі:

- амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат Компания үшін барынша орынды болып табылады. Компания қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екеуі де орындалса:

- қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе зияндар активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында мойындалады. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Компания сауда дебиторлық берешекті жатқызады.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына саудаға арналған қаржы активтері, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп бастапқыда табылған кезде Компанияның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері немесе міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері жатады. Жақын арада сату мақсатымен сатып алынған болса,

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.7 Қаржы активтері (жалғасы)

Кейінгі бағалау (жалғасы)

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (жалғасы)

қаржы активтері саудалауға арналған деп жіктеледі. Бөлек ендірілген туынды құралдарды қоса алғанда, туынды құралдар, олар Компанияның қарауына қарай тиімді хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған жағдайларды қоспағанда, саудаға арналған деп жіктеледі. Солар бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының және пайыздардың есебінен тек төлемдер болып табылмайтын қаржы активтері пайдаланылатын бизнес-модельге қарамастан пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады. Амортизацияланған құны бойынша немесе жоғарыда сипатталғандай басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарды жіткеуге арналған критерийлерге қарамастан бастапқыда танылған кезде Компания борыштық құралдарды өз қарауына қарай, егер мұндай жіктеу амалы есептегі сәйкессіздікті жоятын болса немесе айтарлықтай азайтатын болса, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктей алады.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгеруі пайда немесе зиян туралы есепте танылады.

Мойындауды тоқтату

Қаржы активі (немесе қолданылуына қарай – қаржы активінің бір бөлігі немесе сол сияқты қаржы активтері тобының бір бөлігі) қаржылық жағдай туралы есепте мойындалуын тоқтатады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын ақша ағындарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша еш кешіктірмей алатын үшінші тарапқа төлеу бойынша өзіне міндеттеме алғанда; немесе (а) Компания барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бергенде, не болмаса (б) Компания барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бермегенде және сақтамаған, бірақ осы активтерді бақылау функциясын берген жағдайда.

Егер Компания өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сақтап қала алған-алмағанын және, егер сақтап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Компания активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, ол берілген активке өзінің қатысуын жалғастыруы дәрежесінде тануын жалғастырады. Мұндай жағдайда Компания тиісті міндеттемені мойындайды. Берілген актив және тиісті міндеттеме Компания сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Берілген актив бойынша кепілдік түрін қабылдайтын жалғасатын қатысу келесі өлшемдердің: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуін Компания талап етуі мүмкін өтемақының ең көп соманың ең азы бойынша бағаланады.

Компания пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық құралдарға қатысты күтілетін несие залалдарына (КНЗ) бағалау резервін мойындайды. КНЗ шартқа сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Компания бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен алынған мәнін пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырған барлық ақша ағындарының арасындағы айырманың негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді саудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын несие сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады.

КНЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несие тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін несие залалдары) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несие залалдарына қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несие тәуекелі айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несие залалдары) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несие залалдарына қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады.

Сауда дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Компания КНЗ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Компания несие тәуекелінің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін несие залалдарына тең сомада залалдарға бағалау резервін мойындайды. Компания қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген несие залалдарының пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды. Егер шартта көзделген төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Компания қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Компания, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Компания ұстап қалатын несие сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Компанияның шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады. Егер Компанияның шартта көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізделген үміттері болмаса, қаржы активі есептен шығарылады.

2.8 Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы мойындау кезінде тиісінше пайда немесе залал; несиелер мен қарыздар, кредиторлық берешек немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде Компанияның қарауына қарай жіктелген туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Барлы қаржылық міндеттемелер бастапқыда оларға мәміле бойынша тікелей байланысты шығындар шегеріліп (несиелер, қарыздар мен кредиторлық берешек болған жағдайда) әділ құны бойынша танылады. Компанияның қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржылық міндеттемелер келесі екі санатқа жіктеледі:

- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер (несиелер мен қарыздар).

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.8 Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)

Кейінгі бағалау (жалғасы)

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер

«Пайда немесе зиян арқылы бағаланатын қаржылық міндеттемелер» санатына Компанияның қарауына қарай жіктелген саудаға арналған қаржылық міндеттемелер және пайда немесе зиян арқылы бағаланатын қаржылық міндеттемелер санатында бастапқы тануға жатқызылған қаржылық міндеттемелер жатады.

Егер олар таяу арада керіп сатып алу мақсатында болса, қаржылық міндеттемелер саудаға арналған деп жіктеледі. Осы санатқа сондай-ақ Компания шарт бойынша бір жақ болып табылатын, олар 9 ХҚЕС (IFRS) айқындалғандай хеджирлеу қатынастарының шеңберінде хеджирлеу құралдары ретінде Компанияның қарауына қарай айқындалмаған туынды қаржы құралдар жатады. Бөлінген ендірілген туынды құралдар олар Компанияның қарауына қарай тиімді хеджирлеу құралдары ретінде жіктелген жағдайларды қоспағанда, саудаға арналған деп жіктеледі.

Саудаға арналған міндеттемелер бойынша пайда немесе зияндар пайда немесе зиян туралы есепте мойындалады.

Бастапқы тану кезінде Компанияның қарауына қарай пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп жіктелген қаржылық міндеттемелер бастапқы тану күніне осы санатқа және тек 9 ХҚЕС-тің (IFRS) критерийлерін сақтай отырып жатқызылады. Компанияның пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын оның қарауы бойынша жіктелген қаржылық міндеттемелері жоқ.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер (несиелер, қарыздар және кредиторлық берешек)

Бұл санат Компания үшін барынша маңызды болып табылады. Бастапқы мойындалғаннан кейін сауда және басқа да кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша пайда мен зиян оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып амортизация есептелуіне қарай танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажыратылмас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизациясы пайда немесе зиян туралы есепте қаржыландыру шығындарының құрамына жатқызылады.

Бұл санатқа, ең алдымен, сауда және басқа да кредиторлық берешек жатады.

Мойындауды тоқтату

Қаржылық міндеттеменің танылуы, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның әрекет ету мерзімі аяқталған жағдайда тоқтатылады. Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме дәл сол несие берушінің алдында едәуір ерекшеленетін талаптарда басқа міндеттемеге ауыстырылса немесе егер қолда-

ныстағы міндеттеменің талаптары едәуір өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің мойындалуын тоқтату ретінде және жаңа міндеттемені мойындаудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың ағымдағы құнындағы айырмасы пайда немесе зиян туралы есепте мойындалады.

2.9 Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық емес қорлар қос мөлшердің ең азы бойынша ескеріледі: әрбір қойма бойынша бөлек ФИФО әдісі бойынша өзіндік құны және өткізудің таза құны. Оның құнына әрбір затты тиісті жерге жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты әдеттегі қызмет барысында болған барлық шығындар жатады. Шикі мұнайдың құны, орташа өндіріс көлемінің негізінде тозу, таусылу және амортизация шығыстарының және үстеме шығыстардың тиісті бөлігін қоса алғанда, өндірудің өзіндік құны болып табылады.

Мұнайды өткізудің таза құны, мұндай өткізумен байланысты шығыстарды шегере отырып, өткізудің болжамды бағасына негізделеді. Материалдар мен қорлар әдеттегі қызметтің барысында өтелетін күтілетін сомадан аспайтын құн бойынша ескеріледі.

2.10 Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Салық органдары нетто негізде сату мен сатып алу бойынша ҚҚС есепке алуға мүмкіндік береді. Өтелуге жататын ҚҚС, ішкі нарықтағы сатулар бойынша ҚҚС-ты шегере отырып, ішкі нарықтағы сатып алулар бойынша ҚҚС-ты білдіреді. Экспортқа сатылымдар нөлдік мөлшерлеме бойынша салынады. Дегенмен, ҚҚС-тың есепке алынуына тек салық органдары өтелуге жататын ҚҚС растау үшін жасаған салықтық тексеру нәтижелерінің негізінде ғана жол беріледі.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері елеусіз болса, өтелуге жататын ұзақ мерзімді ҚҚС тиісті жағдайларда бұл активке тән болатын тәуекелдерді көрсететін тәуекелсіз мөлшерлеменің көмегімен дисконтталады.

2.11 Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, банк салымдарында орналасқан қаражат, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан артық болмайтын басқа да қысқа мерзімді өтімділігі жоғары инвестициялар жатады.

2.12 Жарғылық капитал

Жарғылық капитал

Солар бойынша дивидендтер эмитенттің қарауына қарай төленетін жай акциялар мен өтелмейтін артықшылықты акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты үшінші тараптардың қызметіне ақы төлеу шығасылары осы эмиссияның нәтижесінде алынған капиталдың кемітілуі ретінде көрсетіледі.

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.12 Жарғылық капитал (жалғасы)

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ қаржылық есептілік шығарылуға бекітілген күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

2.13 Сауда кредиторлық берешек

Сауда кредиторлық берешек бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

2.14 Резервтер

Егер Компанияның өткен оқиға нәтижесінде пайда болған ағымдағы міндеттемесі, осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайдадан айрылу ықтимал болса және осындай міндеттеме сомасының сенімді бағасын алу мүмкін болса, резервтер танылады.

Егер Компания резервтердің бір бөлігінің немесе барлықтарының өтемақысын алуды болжап отырса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтемақы тек өтемақыны алуда күмән болмаған жағдайда ғана жекелеген актив ретінде мойындалады. Резервке қатысты шығыс өтемақыны шегере отырып, жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген.

Егер ақшаның уақытша құнының ықпалы елеулі болса, резервтер салық салынғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады, әрі ол қолданылатын жағдайда нақты міндеттемеге тән болатын тәуекелдерді көрсетеді. Егер дисконттау қолданылатын болса, резервтің ұлғаюы уақыт өткен сайын қаржыландыруға жұмсалған шығыстар ретінде мойындалады.

2.15 Қызметкерлерге сыйақы

Компания қызметкерлердің есептелген жалақысынан зейнетақы аударымдары ретінде тиісті зейнетақы қорларына 10% ұстап қалады. Зейнетақы аударымдарының мөлшері 2019 жылы айына 212.500 теңге сомасымен шектелген (2018 жыл: айына 212.500 теңге). Қолданыстағы қазақстандық заңнамаға сәйкес қызметкерлер өздерінің зейнетақымен қамсыздандыруы үшін өздері жауапкершілік көтереді. 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап Компания сондай-ақ өзінің көпшілік қызметкерлерінің кірістерінен олардың зейнетақы қорларына 5% мөлшерінде міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын аударуға міндетті.

Қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар

Компания өз қызметкерлеріне Компания мен өз қызметкерлері арасындағы Ұжымдық шарттарға және басқа да құжаттарға сәйкес зейнеткерлікке шыққанға дейін де және кейін де ұзақ мерзімді сыйақы

төлейді. Ұжымдық шарт пен басқа да құжаттар, атап айтқанда, зейнетке шығу, зейнетке мерзімінен бұрын шығу бойынша біржолғы жәрдемақыларды төлеуді, еңбекке жарамсыздық, мерейтой және қаза болу жағдайында қызметкерлерге материалдық көмек көрсетуді көздейді. Жәрдемақы алу құқығы әдетте қызметкердің зейнеткерлікке шыққанға дейін жұмысты жалғастыру қажеттігімен байланыстырылады.

Біржолғы жәрдемақыларды және зейнетке мерзімінен бұрын шығу бойынша жәрдемақыларды төлеу бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу еңбек қызметі аяқталғаннан кейін белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспарларын есептеу кезінде қолданылатын әдістеме бойынша қызметкердің еңбек қызметі ішінде жүзеге асырылады. Жыл ішінде туындаған актуарлық пайда мен зияндар басқа жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Осы мақсат үшін актуарлық пайда мен зиян актуарлық болжамдарға өзгерістердің әсерін де, актуарлық болжамдар мен нақты деректер арасындағы айырмаларға байланысты бұрынғы тәжірибенің әсерін де қамтиды. Басқа өзгерістер ағымдағы қызметтер құнын, бұрынғы қызметтер құнын және кадрлар қысқаруын немесе жасалған есеп айырысуларды қоса алғанда ағымдағы кезеңде танылады.

Зейнетақы міндеттемелерін есепке алғанда қолданылған аса елеулі болжамдар – бұл шегерім мөлшерлемесі мен қайтыс болуды болжау. Шегерім мөлшерлемесі болашақ міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады және әр жылы осындай міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы жиынтық кіріс туралы есепте қаржыландыру шығыстары ретінде көрсетіледі. Қайтыс болуды болжау сыйақы төлеудің болашақ ағынын болжамдау үшін қолданылады, ол сонан соң міндеттемелердің таза келтірілген құнын алу үшін шегеріледі.

Біржолғы демалыс жәрдемақылардан басқа, қызметкерлерге сыйақылар қызметкерлерге басқа сыйақылар ретінде қарастырылады. Осы ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі ішінде белгіленген төлемдері бар зейнетақылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіспен жүзеге асырылады.

Мұндай міндеттемелерді жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлер бағалайды.

2.16 Кірістерді мойындау

Компания шикі мұнайды қысқа мерзімді шарттар бойынша, фрахт, сақтандыру және сапаға жеңілдіктердің құнына түзетілген Platt's баға белгілеулері бойынша айқындалатын бағалар бойынша өткізеді. Шикі мұнай іс жүзінде кемеңнің бортына жүктелген немесе кемеден түсірілген, келісімшарт бойынша келісілген талаптарға қарай мұнай құбырына немесе жеткізудің басқа да тетігіне түскен сәттен бастап меншік құқығының өтуі жүзеге асырылады және кірістер әдетте танылады.

Компанияның шикі мұнайды сатуға арналған келісімшарттарында белгілі бір уақыт кезеңінің ішінде жеткізілуі тиіс шикі мұнайдың барынша көп көлемі көрсетіледі. Тиелген, бірақ сатып алушыға әлі жеткізілмеген шикі мұнай қаржылық жағдай туралы есепте тауар-материалдық қорлар ретінде ескеріледі.

2.17 Табыс салықтары

Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындарға ағымдағы табыс салығы, үстеме пайдаға салынатын салық және мерзімі ұзартылған табыс салығы жатады.

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарынан өтелуге немесе салық органдарына төленуге болжанатын сома бойынша бағалана-

2. Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

2.17 Табыс салықтары (жалғасы)

ды. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы, – Компания өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кірісті алатын елдерде есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңнамалар.

Үстеме пайда салығы (ҮПС) табыс салығы ретінде қарастырылады және табыс салығы бойынша шығыстардың бір бөлігін құрады. 2009 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес Компания жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты ҮПС-ты жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір бөлек келісімшарт бойынша жиынтық жылдық кірістің бір жылғы аударымдарға ара қатынасының негізінде құбылмалы мөлшерлемелер бойынша есептейді және төлейді. ҮПС-ты қолдануды көздейтін жиынтық жылдық кірістің әрбір салық жылындағы аударымдарға ара қатынасы 1,25:1 құрайды. ҮСП мөлшерлемелері әрбір келісімшартқа қатысты аударымдардың 25% артық жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты салық салынатын кірістің (Корпоративтік Табыс Салығы мен рұқсат етілген баға белгілеулер есептен шығарылғаннан кейін салық салынатын кіріс) бір бөлігі қолданылады.

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, уақытша айырмаларға қатысты есептеледі. Мерзімі ұзартылған салықтар, компанияларды біріктіру болып табылмайтын және оның жасалу сәтіне бухгалтерлік кіріске немесе салықтық кіріспен залалға ықпалын тигізбейтін мәміле бойынша гудвилді, активті немесе міндеттемені бастапқы мойындаудың нәтижесінде мерзімі ұзартылған табыс салығының пайда болуын қоспағанда, активтер мен міндеттемелердің салық базасының және олардың қаржылық есептіліктегі баланстық сомасының арасындағы барлық уақыт айырмалары бойынша айқындалады.

Мерзімі ұзартылған салық бойынша актив тек соған қатысты есептен шығарылатын уақыт айырмалары азайтылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың айтарлықтай ықтималдығы бар дәрежеде ғана табылады. Мерзімі ұзартылған салық активтері мен міндеттемелер қолданысқа енгізілген немесе есепті күнге нақты заңдастырылған салық мөлшерлемелерінің негізінде активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі.

3. Маңызды есепті бағалаулар мен пайымдаулар

ХҚЕС-ға сәйкес қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан есептілікте көрсетілген активтерге, міндеттемелерінің және қаржылық есептілікті дайындау күнгі шартты түрдегі активтер мен міндеттемелерге ықпал ететін бағалар мен жол берулерді, сондай-ақ есептілікте көрсетілген активтерді, міндеттемелерді, кірістерді, шығыстарды және есепті кезеңдегі шартты түрдегі активтер мен міндеттемелерді пайдаланды талап етеді. Барынша маңызды бағалаулар төменде келтірілген:

Мұнай мен газдың қорлары

Мұнай мен газдың қорларын бағалау тозу, ескіру және амортизация бойынша Компанияның есеп айырысуында маңызды фактор болып табылады. Компания Қоғамның мұнай-газ инженерлерінің әдістемесіне сәйкес өзінің мұнай мен газ қорларын бағалайды. Мұнай-газ инженерлері қоғамының әдістемесі бойынша қорларды бағалау кезінде Компания сарапшылардың болжанатын бағаларын пайдаланады. Дәлелденген қорларды бағалау үшін жоспарлы бағаларды пайдалану жыл соңына спот бағаларды пайдалануға тән тұрақсыздықтың ықпалын жояды.

Салыстырмалы түрдегі белгісіздік деңгейі қорларды екі негізгі санаттың біріне: дәлелденген немесе дәлелденбеген қорларға жатқызу арқылы көрсетілуі мүмкін. Дәлелденген қорларды өндіруде дәлелденбеген қорлармен салыстырғанда үлкен айқындылық бар және дәлелденген қорлар оларды өндіру мүмкіндігіне қатысты белгісіздіктің прогрессивті өсуін белгілеу үшін әзірленген және әзірленбеген қорларға бөлінуі мүмкін.

Жыл сайын бағалаулар талданып, түзетіліп отырады. Түзетулер қолдағы геологиялық деректерді, өндіру туралы өнеркәсіптік параметрлерді немесе деректерді бағалау немесе қайта бағалау; жаңа деректердің; немесе бағалар бойынша жорамалдардағы өзгерістердің салдарынан туындайды. Қорларды бағалау сондай-ақ кері әрекетті арттыру үшін жобалардың қолданылуы, пласт өнімділігіндегі өзгерістердің немесе әзірлеу стратегиясындағы өзгерістердің салдарынан қайта қаралуы мүмкін. Дәлелденген әзірленген қорлар тозуды, тауысылуды және амортизацияны есептеу үшін орындалған жұмыс көлеміне тепе-тең етіп амортизация мөлшерлемелерін есептеу үшін пайдаланылады.

Компания бастапқы лицензиялық кезең ішінде өндірілетін болады деп күтілетін ретінде осындай көлемді ғана дәлелденген қорларға қосты. Бұл ұзарту бойынша рәсім нәтижесіне жатқызылатын айқындылықтың болмауынан пайда болды, өйткені лицензияларды ұзарту ең соңында Үкіметтің қарауы бойынша жүзеге асырылады. Компанияның лицензиялық кезеңдерінде ұзарту және қорлардың көрсетілген мөлшерін тиісінше ұлғайту, әдетте, тозу бойынша неғұрлым төменгі шығыстарға, тозу мен амортизацияға әкеледі және кірістерге біршама әсер етуі мүмкін және құнсыздандуды қалпына келтіру индикаторы болуы мүмкін. Дәлелденген әзірленген қорлардың кемуі тозуға, тауысылуға және амортизацияға арналған ақша аударымдарының ұлғаюына (тұрақты өндіру деңгейінде), кірістің азаюына әкеліп соқтырады және сондай-ақ мүліктің баланстық құнының тікелей азаюына әкеліп соқтыра алады. Салыстырмалы түрде пайдаланылатын кен орындарының саны болған кезде өткен жылмен салыстырғанда қорларды бағалауға кез келген өзгерістер тозуға, ескіруге және амортизацияға аударымдарға біршама әсер етуі мүмкіндігі болады.

Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер

Белгілі бір келісім-шарттардың талаптары бойынша заңнамаға және нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес Компанияның негізгі құралдарды демонтаждау және жою және кез келген кен орындарындағы жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелері болады. Атап айтқанда, Компанияның міндеттемелеріне барлық өндірістік емес ұңғымаларды біртіндеп жабу және құбырларды, ғимараттарды демонтаждау және келісімшарттық аумақты рекультивациялау сияқты қызметті түпкілікті тоқтату жатады. Лицензияның қолданылу мерзімі Компанияның қарауы бойынша ұзартылмайтындықтан, түпкілікті жабу бойынша міндеттемелерді өтеудің есеп мерзімі әрбір лицензиялық кезең аяқталған күн болып табылады.

Егер активтерді жою бойынша міндеттемелер кен орындарын экономикалық жағынан негіздемелі түрде пайдалануды аяқтау өткенде өтелуі қажет болса, онда көрсетілген міндеттеме ұңғымаларды жою бойынша барлық шығыстарды және жабу бойынша соңғы шығыстарды қосу салдарынан едәуір өсуші

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму саласындағы қызмет жөніндегі есеп

06

Қосымша Қаржылық есептілік

Қаржылық есептілікке ескертпелер
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

3. Маңызды есепті бағалаулар мен пайымдаулар (жалғасы)

Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер (жалғасы)

еді. Ұңғымаларды жоюды қаржыландыру бойынша Компанияның міндеттемелерінің және түпкілікті жабу бойынша шығыстардың көлемі тиісті келісім-шарттардың және қолданыстағы заңнаманың талаптарына байланысты.

Міндеттемелер лицензиялық кезең соңында түпкілікті жою және түпкілікті жабу бойынша мұндай шығыстарды қаржыландыру бойынша келісімшарт та, заңнама да белгілі бір міндеттемені түсіндірмеген сол жағдайларда танылмайды. Мұндай шешімді қабылдау кейбір айқындылықтың болмауымен және біршама байымдаулармен түсіндіріледі.

Басшылықтың мұндай міндеттемелердің болуына немесе болмауына қатысты бағасы Үкіметтің саясаты мен тәжірибесіндегі немесе жергілікті салалық тәжірибеге өзгерістермен бірге өзгеруі мүмкін. Компания активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелерді әрбір келісімшарт бойынша бөлек есептейді.

Міндеттемелердің сомасы инфляцияның күтілетін деңгейіне түзетілген және қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге түзетілген өтпелі экономикамен елдің мемлекеттік борышы бойынша орташа ұзақ мерзімді тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған міндеттемелерді өтеу үшін күтілетін, талап етілетін ретіндегі бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады. Компания келісімшарттық аумақты қалпына келтіру бойынша міндеттемені әрбір есепті күнге қайта қарайды және *«Негізгі құралдардың объектісін пайдаланудан шығару, олар орналасқан учаскедегі табиғи ресурстарды қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге және өзге де осыған ұқсас міндеттемелерге өзгерістер»* 1 Түсіндірмеге сәйкес ең үздік бағаны көрсету үшін түзетіледі.

Жабуға арналған келешек шығындарды бағалау кезінде елеулі бағалаулар мен басшылық жасаған пайымдаулар пайдаланылды. Бұл міндеттемелердің көпшілігі алыс болашаққа жатқызылады және заңнама талаптарындағы түсініксіздіктен басқа, Компанияның бағасына активтерді жою технологиясындағы, шығындардағы және салалық тәжірибедегі өзгерістер әсер етуі мүмкін. 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына резервтің шамамен 37,44% және 34,23%, тиісінше, түпкілікті жабу шығындарына жатады. Компания ағымдағы жылдың бағасын және ұзақ мерзімді инфляция деңгейінің орташа мәнін пайдалана отырып, ұңғымаларын болашақта жою құнын бағалайды.

Ұзақ мерзімді инфляция және 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына міндеттеменің баланстық құнын айқындау үшін пайдаланылған дисконттау мөлшерлемелері төменде көрсетілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Кен орындарын жою резерві бойынша дисконттау мөлшерлемесі	7,90%	10,00%
Инфляция деңгейі	5,40%	5,00%

Активтерді істен шығару бойынша міндеттемелердегі өзгерістер 10-ескертпеде ашылған.

Экологиялық оңалту

Компания бағалау жасайды және экологиялық оңалтуға арналған резервтерді қалыптастыру бойынша пайымдау шығарады. Қоршаған ортаны қорғауға шығындар олардың болашақ экономикалық пайдасына қарай шығыстарға жатқызылады. Өткен қызметте пайда болған қазіргі жағдайға жатқызылатын және болашақ экономикалық пайдасы жоқ шығындар шығыстарға жатқызылады.

Міндеттемелер шығындар туралы ағымдағы ақпараттың және қалпына келтіру жөніндегі күтілетін жоспарлардың негізінде анықталады және басшылықтың қажетті рәсімдердің мерзімдеріне қатысты үміттеріне сүйене отырып, дисконтталған негізде ескеріледі. Компанияның экологиялық оңалту резерві Компания қолданыстағы қазақстандық нормативтік базаның талаптарын сақтауға қажетті күтілетін шығындарды тәуелсіз бағалауға негізделген басшылықтың үздік бағасын білдіреді. Қоршаған ортаға эмиссия бойынша резерв жоспардан тыс екі тексерудің нәтижелері бойынша экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін айыппұлдар мен шығындарға қатысты танылды (*20-ескертпе*). Экологиялық оңалту бойынша міндеттемелердегі өзгерістер *10-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Экологиялық оңалтуға жататын қосымша белгісіздіктер *20-ескертпеде* ашылып көрсетілген. Экологиялық оңалтудағы міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер *10-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Экологиялық міндеттеме

Экологиялық міндеттеме бойынша резерв сомасы 7,90% дисконттау мөлшерлемесімен және 2023 жылға дейінгі мерзіммен 4.939.446 мың теңге мөлшерінде болжамды келешек шығыстардың келтірілген құны көрсетілген. Экологиялық міндеттемедегі өзгерістер *10-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Салық салу

Мерзімі ұзартылған салық корпоративтік табыс салығына («КТС») қатысты, сол сияқты үстеме пайда салығына («ҮПС») қатысты есептеледі. Мерзімі ұзартылған КТС пен ҮПС күтілетін мөлшерлемелер бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға байланған активтер мен міндеттемелердегі уақыт айырмаларына есептеледі.

Мерзімі ұзартылған КТС пен ҮПС базалары *16-ескертпеде* ашылып көрсетілген, салық кодексінде қабылданған, салық заңнамасының талаптары бойынша есептеледі. Салық салумен байланысты кейінгі белгісіздіктер *20-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несие залалдарына бағалау резерві

Компания сауда дебиторлық берешек бойынша КНЗ есептеу үшін бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланады. Бағалау резервтерінің мөлшерлемелері шығындардың пайда болуының ұқсас сипаттамаларымен (яғни, географиялық өңір, өнімнің типі, сатып алушылардың типі мен рейтингісі, аккредитивтер арқылы қамтамасыз ету және несиелік тәуекелдерді сақтандырудың басқа нысандары бойынша) түрлі клиенттік сегменттердің топтары үшін төлем мерзімін өткізіп алу күндеріне қарай белгіленеді.

Бастапқыда бағалау резервтері матрицасының негізінде бұрынғы кезеңдердегі дефолттардың пайда болуының байқалатын деректері жатыр. Компания болжамды ақпаратты ескере отырып несие залалда-

01

Компания профілі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
салдарындағы қызығу
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

3. Маңызды есепті бағалаулар мен пайымдаулар (жалғасы)

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несие залалдарына бағалау резерві (жалғасы)

рының пайда болуының бұрынғы тәжірибесін түзетіп алу үшін матрицаны жаңартып отырады. Мысалға, егер келесі жылдың ішінде болжамды экономикалық талаптардың (мысалы, ЖІӨ) нашарлауы күтілетін болса, әрі ол өндірістік секторда дефолт жағдайларының ұлғаюына әкеп соқтыра алса, дефолттың тарихи деңгейі түзетіледі. Әрбір есепті күнге алдыңғы кезеңдердегі дефолт деңгейі туралы байқалатын деректер жаңартылып отырады және болжамды бағалаудың өзгеруі сараланады.

Дефолттың тарихи байқалатын деңгейлері, болжамды экономикалық талаптар мен КНЗ арасындағы өзара байланысты бағалау едәуір есепті бағалау болып табылады. КНЗ көлемі жағдайлардағы және болжамды экономикалық талаптардағы өзгерістерге сезімтал келеді. Компанияның несие залалдарының пайда болуының бұрынғы тәжірибесі мен экономикалық талаптардың болжамы сатып алушының келешектегі іс жүзіндегі дефолты үшін көрнекі болып табылмауы мүмкін. Компанияның сауда дебиторлық берешегі бойынша КНЗ жөніндегі ақпарат *6-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Алдын ала бағалар бойынша сату

Шикі мұнайды экспортқа сату шарттарында шартта көрсетілген тиісті баға белгілеу кезеңінің (БК) соңындағы нарықтық бағаның негізінде бағаларды түзетуге мүмкіндік беретін талаптарды қамтиды. Сату бағасының түзетулері БК соңына дейін бағасы белгіленетін нарықтық бағалардың өзгеруі негізінде болады. Бұл шарттар бойынша мұндай жағдайларда өткізуден түскен түсім бастапқыда бақылау сатып алушыға өткенде танылады және форвардтық бағаның негізінде күтілетін сома бойынша бағаланады.

«KazMunayGaz Trading AG»-мен шикі мұнайды экспортқа сатуға арналған шартта шикі мұнайды өткізудің алдын ала бағалары көзделген, ал түпкі бағалар коносамент күнінен кейін 5 күн бұрын шикі мұнайдың орташа нарықтық бағалардың негізінде айқындалады.

Қызметкерлерге сыйақы

Компания қызметкерлерге әлеуметтік төлемдерге арналған ұжымдық шартты жасады. Қызметкерлерге төлемдер басқа да ұзақ мерзімді төлемдер ретінде қарастырылады. Осы төлемдерді алу құқығы әдетте ең аз жұмыс өтілінің аяқталуына тәуелді. Осы төлемдердің күтілетін құны белгіленген төлемдері бар жоспар үшін пайдаланылатынға ұқсас есепке алу әдістемесін пайдалана отырып жұмыс өтілінің ішінде есептеледі. Мұндай сыйақылар қамтамасыз етілмеген.

Зейнеткерлікке шыққанға дейін және одан кейін қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар құны және келтірілген міндеттемелер құны актуарлық әдіс қолданылып белгіленеді. Актуарлық әдіс келешекте нақты нәтижелерден айырмашылығы болуы мүмкін түрлі болжамдарды қолдануды білдіреді. Актуарлық әдіс шегеру мөлшерлемелері, келешекте жалақының өсімі, өлім-жітім деңгейі және келешекте қызметкерлерге сыйақылар өсімі туралы болжамдарды қамтиды.

Негізгі болжамдарды бағалаудың күрделілігіне және жұмыскерлердің еңбек қызметін аяқтауы бойынша олардың сыйақылары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді сипатына орай мұндай міндеттемелер

осындай болжамдардың өзгерістеріне аса сезімтал келеді. Барлық болжамдар әрбір есепті күнге қайта қаралады.

Өлім-жітім деңгейі ашық қолжетімді өлім-жітім кестесіне негізделеді. Жалақы мөлшерінің келешек ұлғаюы инфляцияның күтілетін келешек үрдістеріне негізделеді.

2019 және 2018 жылдың 31 желтоқсанына қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелерді бағалау үшін пайдаланылған негізгі актуарлық долбарлар мынадай түрде берілген:

Пайыздық мәнде	2019 жыл	2018 жыл
Дисконттау мөлшерлемесі	7,90%	10,00%
Инфляция мөлшерлемесі	5,40%	5,00%
Ұзақ мерзімді жыл сайынғы төлемдердің келешек ұлғаюы	5,00%	6,00%
Жалақының келешек өсуі	5,00%	6,00%

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелердің орташа ұзақтығы тиісінше 6,78 және 7,44 жыл болды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қызметкерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердің сезімталдығын елеулі жорамалдардың өзгеруіне талдау былайша көрсетілген:

	Азаю	Ұлғаю
Дисконттау мөлшерлемесі	(0,5%)	+0,5%
	379.344	(357.113)
Сыйақыны ұлғайту мөлшерлемесі	(0,5%)	+0,5%
	(356.705)	379.684

01

Компания профілі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
салдарындағы қызмет
жөніндегі есеп

06

Қосымша.
Қаржылық есептілік

Қаржылық есептілікке ескертпелер
 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

4. Негізгі құралдар

Мың теңгемен

	Мұнай-газ активтері	Жер	Ғимарат және құрылыстар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Келік активтер	Аяқталмаған күрделі құрылыс	Жиыны
2018 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	114.702.484	310.203	4.989.762	1.245.153	4.409.912	45.313.901	173.028.945
Түсімдер	31.665	-	16	33.508	28.923	31.996.274	32.103.743
Активтің шығуы бойынша міндеттемелерді бағалаудағы өзгерістер	(22.004)	-	-	-	-	-	(22.004)
Есептен шығару	(1.438.778)	-	(27.033)	(37.672)	(116.694)	(559.278)	(2.432.893)
Аяқталмаған күрделі құрылыстан ауысулар	24.696.346	-	343.509	374.636	759.917	(28.108.364)	-
Барлау және бағалау бойынша активтерге аударымдар	3.084.491	-	-	-	-	(10.045)	3.074.446
Аударымдар және қайта жіктеулер	(34.568)	-	4.827	(52.645)	46.375	(2.440)	-
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану	1.105.100	-	13.996	30.224	113.525	526.179	2.067.265
(Құнсыздану) / құнсыздануды қалпына келтіру	(1.906)	-	-	-	-	(331.244)	(333.150)
Тозу бойынша шығыстар	(17.826.388)	-	(295.425)	(175.917)	(880.921)	(651.510)	(19.830.161)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	124.296.442	310.203	5.029.652	1.417.287	5.535.077	48.824.983	187.656.191
Түсімдер	513.749	-	1.502	5.180	15.395	34.139.330	34.882.961
Активтің шығуы бойынша міндеттемелерді бағалаудағы өзгерістер	6.027.852	-	-	-	-	-	6.027.852
Есептен шығару	(2.124.640)	(2.990)	(40.804)	(52.262)	(441.633)	(344.660)	(3.179.494)
Аяқталмаған күрделі құрылыстан ауысулар	63.792.271	-	69.109	545.767	829.988	(66.896.917)	-
Барлау және бағалау бойынша активтерге аударымдар	1.743.043	-	-	-	-	1.024.284	2.767.327
Аударымдар және қайта жіктеулер	(129.375)	-	50.242	54.916	21.352	-	-
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану	1.683.837	-	16.067	47.333	391.999	315.575	2.614.246
(Құнсыздану) / құнсыздануды қалпына келтіру	(16.287)	-	-	(148)	-	(148.363)	(169.038)
Тозу бойынша шығыстар	(24.315.456)	-	(281.251)	(207.121)	(1.085.300)	(472.411)	-
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	171.471.436	307.213	4.844.517	1.810.952	6.096.672	16.914.232	204.238.506

	Мұнай-газ активтері	Жер	Ғимарат-тар мен құрылыстар	Машина-лар мен құрал-жабдықтар	Келік	Өзге де активтер	Аяқталмаған кұрылыс	Жиыны
2018 жылғы 31 желтоқсанға								
Бастапқы кұн	240.110.278	310.203	6.625.018	2.314.100	9.501.673	4.178.971	49.496.828	312.537.071
Жинақталған тозу	(115.699.798)	-	(1.553.387)	(896.813)	(3.966.596)	(1.936.424)	-	(124.053.018)
Жинақталған кұнсыздану	(114.038)	-	(41.979)	-	-	-	(671.845)	(827.862)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық кұны	124.296.442	310.203	5.029.652	1.417.287	5.535.077	2.242.547	48.824.983	187.656.191
2019 жылғы 31 желтоқсанға								
Бастапқы кұн	309.836.997	307.213	6.734.914	2.940.264	10.757.342	5.040.587	17.418.866	353.036.183
Жинақталған тозу	(138.298.915)	-	(1.848.418)	(1.128.847)	(4.660.670)	(2.247.103)	-	(148.183.953)
Жинақталған кұнсыздану	(66.646)	-	(41.979)	(465)	-	-	(504.634)	(613.724)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық кұны	171.471.436	307.213	4.844.517	1.810.952	6.096.672	2.793.484	16.914.232	204.238.506

5. Барлау және бағалау бойынша активтер

	Материалдық	Материалдық емес	Жиыны
2018 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	12.286.508	1.575.519	13.862.027
Түсімдер	11.646.848	-	11.646.848
Негізгі құралдарға аударымдар	(3.084.491)	-	(3.084.491)
Есептен шығару	(482.482)	-	(482.482)
Амортизациялық аударымдар	-	(1.575.519)	(1.575.519)
Құнсыздану	(1.064.048)	-	(1.064.048)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	19.302.335	-	19.302.335
Түсімдер	4.505.518	395.526	4.901.044
Негізгі құралдарға аударымдар	(2.767.327)	-	(2.767.327)
Материалдық емес активтерге аударымдар	-	(969.966)	(969.966)
Есептен шығару	(250.342)	-	(250.342)
Аударымдар және қайта жіктеулер	(4.577.768)	4.577.768	-
Тозу	-	(410.025)	(410.025)
Құнсыздану	(3.418.106)	-	(3.418.106)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	12.794.310	3.593.303	16.387.613
2018 жылғы 31 желтоқсанға			
Бастапқы құн	20.788.919	14.722.365	35.511.284
Жинақталған амортизация	(422.536)	(14.722.365)	(15.144.901)
Жинақталған құнсыздану	(1.064.048)	-	(1.064.048)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	19.302.335	-	19.302.335
2019 жылғы 31 желтоқсанға			
Бастапқы құн	13.688.151	18.315.049	32.003.200
Жинақталған амортизация	2.972)	(14.721.746)	(14.724.718)
Жинақталған құнсыздану	(890.869)	-	(890.869)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	12.794.310	3.593.303	16.387.613

6. Қаржы активтері

Сауда және басқа да дебиторлық берешек

	2019 жыл	2018 жыл
Сауда дебиторлық берешек	42.393.566	30.846.793
Басқасы	144.309	42.015
	42.537.875	30.888.808
Минусы: күтілетін несие залалдарына бағалау резерві	(123.992)	(49.955)
	42.413.883	30.838.853

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның сауда дебиторлық берешегіне 38.534.305 мың теңге сомада (2018 жыл: 26.839.255 мың теңге) ҚМГ ҰК еншілес ұйымы болып табылатын KazMunay-Gas Trading AG («KMG Trading») шикі мұнайын өткізуден болған берешек жатады.

2019 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның сауда дебиторлық берешегі 91%-ға АҚШ долларында білдірілген (2018 жыл: 87%).

Дебиторлық берешек пен шарттың активтері бойынша күтілетін несие залалдарына бағалау резервіндегі өзгерістер төменде келтірілген:

	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтарға	49.955	-
Есептелгені (14-ескертпе)	74.037	49.955
31 желтоқсанда	123.992	49.955

2019 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның сауда дебиторлық берешек пен бағалау резервтерінің матрицасын пайдалана отырып шарт активтері бойынша несиелік тәуекелге ұшырағыштығы туралы ақпарат:

	Сауда дебиторлық берешек						
	Төлем мерзімін ұзарту						
Шарт бойынша активтер	Ағымдағы	30 күнге дейін	30 -60 күн	61-90 күн	91 күннен артық	Жиыны	
Күтілетін несие залалдарының пайызы	-	0,30%	-	-	-	-	
Есепті ортақ жалпы баланстық құн	-	42.236.223	173.803	-	-	3.857	42.537.875
Күтілетін несие залалдары	-	123.992	-	-	-	-	123.992

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
саясатындағы қысмет
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

6. Қаржы активтері (жалғасы)

2018 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның сауда дебиторлық берешек пен бағалау резервтерінің матрицасын пайдалана отырып шарт активтері бойынша несиелік тәуекелге ұшырағыштығы туралы ақпарат:

	Шарт бойынша активтер	Сауда дебиторлық берешек					Жиыны
		Төлем мерзімін ұзарту					
	Ағымдағы	30 күнге дейін	30-60 күн	61-90 күн	91 күннен артық		
Күтілетін несиелік залалдарының пайызы	-	0,16%	-	-	-	0,16%	
Есепті ортақ жалпы баланстық құн	-	30.797.201	14.943	-	-	30.888.808	
Күтілетін несиелік залалдары	-	49.955	-	-	-	49.955	

Ақша қаражаты мен оның баламалары

	2019 жыл	2018 жыл
Банктерде АҚШ долларында білдірілген қаражат	35.049.234	110.538.211
Банктердегі теңгемен көрсетілген мерзімді салымдар	4.124.000	897.986
Банктердегі теңгемен көрсетілген қаражат	15.724	9.694
	39.188.958	111.445.891

Банктердегі ақша қаражаттары бойынша депозиттердің күн сайынғы банк мөлшерлемелеріне тәуелді болатын сыйақы мөлшерлемесі белгіленген. Банк депозиттері түрлі мерзімдерге Компанияның тарату активтеріндегі мұқтаждығына қарай (бір күннен үш айға дейін) орналастырылады.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгемен мерзімді салымдар бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 7,0% (2018 жыл: 7,0%) болды.

Басқа да қаржы активтері

Ұзақ мерзімді қаржы активтері жер қойнауын пайдалану келісімшартына сәйкес әрбір келісімшарттың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін әрбір келісімшарт бойынша бөлек ашылған тарату қоры бойынша салымдарды құрайды. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы салымдар бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 1,04% (2018 жыл: 1,04%) болды.

	2019 жыл	2018 жыл
АҚШ долларында өтеуге дейін ұсталатын қаржы активтері	38.050.549	37.652.551

	2019 жыл	2018 жыл
Теңгемен өтеуге дейін ұсталатын қаржы активтері	732.482	645.889
Күтілетін несие залалдарына резерв	(228.925)	(293.009)
Ұзақ мерзімді қаржы активтерінің жиыны	38.554.106	38.005.431

7. Тауар-материалдық қорлар

	2019 жыл	2018 жыл
Шикі мұнай (өзіндік құнның ең азы және сатудың таза ықтимал бағасы бойынша)	7.088.817	7.668.997
Материалдар (өзіндік құны бойынша)	2.286.063	3.275.116
Өзіндік құнның ең азы және сатудың таза ықтимал бағасы бойынша қорлардың жиыны	9.374.880	10.944.113

2019 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның 108.165 тонна шикі мұнайы резервуарлар мен транзитте болды (2018 жыл: 118.817 тонна).

8. Капитал

Шығарылуға рұқсат етілген акциялар

Шығарылуға жарияланған акциялардың жалпы саны бір акцияның номиналды құны 5 мың теңге болатын 32.479.964 дананы құрайды, олар 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына толығымен Бас компанияға тиесілі (2018 жылы: бір акцияның номиналды құны 5 мың теңге болатын 32.479.964 дана).

Дивидендтер

Қазақстандық заңнамаға сәйкес дивидендтер, егер Компанияның теріс капиталы болса немесе дивидендтердің төленуі теріс капиталға әкеп соқтырса, жариялана алмайды. 2019 жылы Компания дивидендтерді жариялап, Бас компанияға екі төлеммен 117.401.771 мың теңге мөлшерінде төледі: 71.401.697 мың теңге немесе акцияға 2.198 теңге және 46.000.074 мың теңге немесе акцияға 1.416 теңге (2018 жыл: 85.844.545 мың теңге немесе акцияға 2.643 теңге).

9. Тарихи міндеттемелер

Тарихи міндеттемелер АҚШ долларында білдірілген және Компания белгілі бір лицензияларды сатып алғанға дейін Үкімет шеккен тарихи шығындарды өтеу міндеттемелерін білдіреді: №327 келісімшарт – Тайсоған блогы бойынша кен орны, №406 келісімшарт – Лиман кен орны, №3577 келісімшарт – Қаратон-Сарықамыс блогы бойынша кен орны, №992 келісімшарт – Новобогатинск Батыс кен орны. Тарихи

9. Тарихи міндеттемелер (жалғасы)

міндеттемелер бойынша төлемдер 2033 жылға дейін жасалады, Компания бұл міндеттемелерді 9% мөлшерлемесі бойынша дисконттады және оларды амортизацияланған құны бойынша ескереді.

10. Резервтер

	Экологиялық міндеттеме	Қоршаған орта эмиссиясы бойынша резерв	Салықтар бойынша резервтер	Активтердің шығуы бойынша міндеттеме	Қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелер	Жиыны
2018 жылғы 1 қаңтарға	6.693.073	-	5.693.365	11.870.741	7.686.396	31.943.575
Қосымша резервтер	-	34.212.260	2.541.741	316.037	1.281.712	38.351.750
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	-	-	(1.340.391)	-	-	(1.340.391)
Дисконт амортизациясы	669.307	-	-	1.187.074	706.205	2.562.586
Бағалаудағы өзгерістер	(109.116)	-	-	(1.540.967)	1.463.628	(186.455)
Жыл ішінде пайдаланылғаны	(1.226.239)	(8.142.619)	-	(233.167)	(1.248.693)	(10.850.718)
2018 жылғы 31 желтоқсанға	6.027.025	26.069.641	6.894.715	11.599.718	9.889.248	60.480.347
Ағымдағы бөлік	1.499.705	26.069.641	6.894.715	991.200	873.834	36.329.095
Ұзақ мерзімді бөлік	4.527.320	-	-	10.608.518	9.015.414	24.151.252
2018 жылғы 31 желтоқсанға	6.027.025	26.069.641	6.894.715	11.599.718	9.889.248	60.480.347
Қосымша резервтер	-	2.066.418	-	254.748	292.648	2.613.814
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	-	(17.078.502)	-	-	-	(17.078.502)
Қайта жіктеу	-	-	-	-	-	-
Дисконт амортизациясы	602.701	-	-	1.159.972	933.156	2.695.829
Бағалаудағы өзгерістер	(25.177)	-	-	6.027.852	2.254.491	8.257.166
Жыл ішінде пайдаланылғаны	(1.665.103)	(6.472.612)	(1.010.030)	(1.215.192)	(1.115.373)	(11.478.310)
2019 жылғы 31 желтоқсанға	4.939.446	4.584.945	5.884.685	17.827.098	12.254.170	45.490.344
Ағымдағы бөлік	1.977.081	4.584.945	5.884.685	349.924	991.558	13.788.193
Ұзақ мерзімді бөлік	2.962.365	-	-	17.477.174	11.262.612	31.702.151
2019 жылғы 31 желтоқсанға	4.939.446	4.584.945	5.884.685	17.827.098	12.254.170	45.490.344

2018 және 2019 жылдардың ішінде белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер, мынадай түрде берілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Жылдың басына белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	9.889.248	7.686.396
Ағымдағы кезең қызметтерінің құны	243.641	202.650
Пайыздық шығыстар	933.155	706.205
Актuarлық зиян/(пайда) – пайдаға және зиянға жатқызылғаны	49.008	(294.422)
Актuarлық зиян – басқа да жиынтық зиянға жатқызылғаны	2.254.491	1.758.050
Төленген сыйақы	(1.115.373)	(1.248.693)
Өткен кезеңдер қызметтерінің құны	-	1.079.062
Жылдың соңына белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттемелердің келтірілген құны	12.254.170	9.889.248
Минусы: белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттеменің келтірілген құнның қысқа мерзімді бөлігі	(991.558)	(873.834)
Белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттеменің келтірілген құнның ұзақ мерзімді бөлігі	11.262.612	9.015.414

Қызметкерлерге сыйақылар

Қаржылық жағдай туралы есепте және жиынтық кіріс туралы есепте танылған сомалар былайша көрсетілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Жылдың соңына белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспары бойынша міндеттемелердің келтірілген құны	12.254.170	9.889.248
Таза міндеттемелер	12.254.170	9.889.248
Ағымдағы кезең қызметтерінің құны	243.641	202.651
Пайыздық шығыстар	933.155	706.205
Актuarлық зиян/(пайда) – пайдаға және зиянға жатқызылғаны	49.008	(294.423)
Актuarлық зиян – басқа да жиынтық зиянға жатқызылғаны	2.254.491	1.758.050
Бұрынғы қызметтердің құны	-	1.079.062
Жыл ішінде танылған шығыстар	3.480.295	3.451.545

Ағымдағы қызметтердің және өткен жылдар қызметтерінің құны өндірістік шығыстар, жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында жиынтық кіріс туралы есепке кіргізілген.

11. Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

	2019 жыл	2018 жыл
Экспорт		
Шикі мұнай	418.475.878	405.660.182
Ішкі нарық		
Шикі мұнай	31.954.034	26.100.568
Газды қайта өңдеу өнімдері	261.058	193.732
Басқа да сату амалдары мен қызметтер	253.743	295.261
	450.944.713	432.249.743
	2019 жыл	2018 жыл
Географиялық нарық		
Швейцария	418.475.878	405.660.182
Қазақстан	32.468.835	26.589.561
	450.944.713	432.249.743

«KazMunayGaz Trading AG»-мен шикі мұнайды экспортқа сатуға арналған шартта бағалар коносамент күнінен кейін 5 (бес) күн бұрын шикі мұнайдың орташа нарықтық бағалардың негізінде айқындалады.

12. Сатудың өзіндік құны

	2019 жыл	2018 жыл
Қызметкерлерге сыйақы	46.216.556	47.615.167
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық	42.252.428	38.382.677
Тозу, тауысылу және амортизация	26.166.365	19.583.791
Жөндеу және қызмет көрсету қызметтері	17.090.605	14.307.636
Материалдар мен қорлар	5.373.890	3.726.813
Көлік шығыстары	3.437.789	2.722.610
Электр қуаты	2.846.633	2.992.286
Табыс салығынан басқа салықтар	1.379.055	4.519.290
Экологиялық міндеттеме бойынша резервтегі өзгеріс (10-ескертпе)	(25.177)	(109.116)
Капиталданған актив сомасынан асатын активтердің шығуы бойынша міндеттемелерді азайту	-	(821.187)
Басқасы	5.312.461	5.898.532
	150.050.605	138.818.499

Мың теңгемен

	2019 жыл	2018 жыл
Мұнай қалдықтарының өзгеруі	580.180	(2.340.653)
	150.630.785	136.477.846

2019 жыл үшін ілеспе газды қайта өңдеу бойынша өндірістік шығыстар 5.872.194 мың теңге болды (2018 жыл: 3.987.608 мың теңге).

13. Өткізу шығыстары

	2019 жыл	2018 жыл
Рента салығы	58.608.228	63.900.063
Экспорттық кеден бажы	54.107.073	53.889.693
Көлік шығыстары	41.626.987	37.489.248
Сату бойынша агенттің қаламақысы	219.337	218.027
	154.561.625	155.497.031

14. Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2019 жыл	2018 жыл
Қызметкерлерге сыйақы	5.225.706	4.900.339
Тозу, тауысылу және амортизация	1.079.916	2.150.372
Кеңес беру және аудиторлық қызметтер	808.359	130.646
Жөндеу және қызмет көрсету қызметтері	780.039	485.349
Табыс салығынан басқа салықтар	696.476	292.128
Айыппұлдар мен өсімақылар	597.921	951.300
Көлік шығыстары	492.830	445.139
Күтілетін несие залалдарының резервін есептеу (6-ескертпе)	74.037	49.955
Демеушілік	-	206.954
Экология бойынша резервті (түзету)/есептеу	(25.419.696)	34.505.578
Басқасы	1.251.591	980.445
	(14.412.821)	45.098.205

01

Компания профілі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
салдарындағы қызмет
жөніндегі есеп

06

Қосымша.
Қаржылық есептілік

15. Геологиялық барлау шығыстары және құрғақ ұңғымаларды есептен шығару

2019 жылы Компания геологиялық құрылымды нақтылау және мұнайгаздылықтың перспективаларын анықтау үшін Тайсоған блогында даладағы сейсмикалық барлау жұмыстарын жасады, сондай-ақ 19.451.364 мың теңге сомаға (2018 жыл: 1.586.116 мың теңге) барлау активтері бойынша сейсмикалық деректерді өңдеп, түсіндірді. Сондай-ақ, Компания 3.418.106 мың теңге сомаға (2018 жыл: 1.064.048 мың теңге) құрғақ ұңғымалардың есептен шығарылуын және 375.618 мың теңге сомаға (2018 жыл: 92.115 мың теңге) геологиялық барлау бойынша басқа да шығыстарды мойындады.

16. Табыс салығы

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстар былайша көрсетілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	27.396.992	33.793.029
Корпоративтік табыс салығын түзету	832.709	(204.009)
Үстеме пайдаға салынатын ағымдағы салық	8.601.468	-
Үстеме пайда салығын түзету	-	(4.058.638)
Ағымдағы табыс салығы	36.831.169	29.530.382
Мерзімі ұзартылған корпоративтік табыс салығы бойынша үнемділік	(3.013.117)	(1.449.917)
Мерзімі ұзартылған үстеме пайда салығы бойынша танылмаған активтегі өзгерістер	(3.473.346)	-
Үстеме пайдаға салынатын мерзімі ұзартылған салық бойынша шығыс	-	1.485.795
Мерзімі ұзартылған табыс салығы	(6.486.463)	35.878
Табыс салығы бойынша шығыс	30.344.706	29.566.260

2018 жылы, ҚР Салық кодексінің 758-бабының 2-тармағына сәйкес 2017 жылғы ҮПС есептеу мақсатында Компания 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін үстеме пайда салығын есептеу мақсатында есепке алынуға жататын, бірақ есепке алынбаған жинақталған күрделі шығындар сомаларын біркөзгілде ұстап қалды.

Келесі кестеде Қазақстандағы табыс салығының мөлшерлемесін Компанияның салық салынғанға дейінгі пайдаға тиімді салық мөлшерлемесімен салыстырып тексеру келтірілген.

	2019 жыл	2018 жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	131.747.737	112.955.249
Табыс салығы бойынша шығыс	30.344.706	29.566.260
Тиімді салық мөлшерлемесі	23%	26%

	2019 жыл	2018 жыл
Ресми мөлшерлеме бойынша табыс салығының шығыстары	26.349.547	22.591.050
Төлем көзінен ұсталатын салық	190.697	210.776
Үстеме пайдаға салынатын ағымдағы салық	8.601.468	-
Алдыңғы жылдар үшін үстеме пайда салығын түзету	-	(3.202.977)
Алдыңғы жылдар үшін үстеме пайда салығына мерзімі ұзартылған салықты түзету	-	1.485.795
Алдыңғы жылдар үшін корпоративтік табыс салығын түзету	832.709	(306.758)
Өтелуге жататын ҚҚС-тың құнсыздануы	550.418	144.562
Корпоративтік табыс салығы бойынша резервті есептеу	-	102.749
Үстеме пайдаға салынатын салық бойынша резервті түзету	-	(855.661)
Мерзімі ұзартылған үстеме пайда салығы бойынша танылмаған активтегі өзгерістер	(3.473.346)	-
Экология бойынша резервті (түзету)/есептеу	(5.083.939)	6.901.116
Есептен шығарылмайтын шығыстар	2.377.152	2.495.608
Табыс салығы бойынша шығыс	30.344.706	29.566.260

КТС пен ҮПС жататын мерзімі ұзартылған салық бойынша активтердегі өзгерістер былайша көрсетілген:

	2019 жыл			2018 жыл		
	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы	Жиыны	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы	Жиыны
Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер						
Салықтар	5.210.680	1.351.277	6.561.957	4.657.398	-	4.657.398
Жою бойынша міндеттеме	3.565.420	910.710	4.476.130	2.319.944	-	2.319.944
Тарихи міндеттемелер	1.403.086	363.858	1.766.944	1.476.075	-	1.476.075
Экспорттық кеден бажы	1.245.476	330.849	1.576.325	1.663.521	-	1.663.521
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	314.915	81.666	396.581	1.977.849	-	1.977.849
Басқасы	4.759.896	1.192.570	5.952.466	2.364.060	-	2.364.060
	16.499.473	4.230.930	20.730.403	14.458.847	-	14.458.847
Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттеме						
Негізгі құралдар	3.106.330	757.584	3.863.914	4.078.821	-	4.078.821
	3.106.330	757.584	3.863.914	4.078.821	-	4.078.821
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер / (активтер)	13.393.143	3.473.346	16.866.489	10.380.026	-	10.380.026

17. Байланысты тараптармен мәмілелер

«Жалпы бақылау астындағы ұйымдар» санатына Бас компания мен ҚМГ ҰК бақылайтын ұйымдар кіреді. «Басқа да байланысты тараптар» санатына «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ бақылайтын ұйымдар жатады. 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен сатулар және сатып алулар және 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына байланысты тараптармен мәмілелер бойынша сальдо былайша көрсетілген:

	2019 жыл	2018 жыл
Тауарлар мен қызметтерді сату		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	423.712.813	418.891.104
ҚМГ ҰК	31.956.767	14.402.922
Бас компания	66.186	11.697.646
Сатылған мұнайға банк сапасы бойынша шығыстар (Бас компания)	(4.508.557)	(7.424.663)
Басқа да байланысты тараптар	716	34.727
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	19.687.286	17.396.986
ҚМГ ҰК	11.553.547	5.311.068
Басқа да байланысты тараптар	229.942	1.859.124
Жалақы және өзге де қысқа мерзімді төлемдер		
Директорлар кеңесінің мүшелері	56.738	54.219
Саны	4	3
Басқарма мүшелері	267.574	221.277
Саны	8	8
Сауда және басқа да дебиторлық берешек		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	40.856.246	29.927.445
Бас компания	3.806.104	3.935.086
Басқа да байланысты тараптар	4.040	122.041
Сауда кредиторлық берешек		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	1.692.706	2.100.522
Бас компания	377.764	1.371.427
Басқа да байланысты тараптар	18.882	772.698

Сатулар және дебиторлық берешек

Байланысты тараптарға сатулар негізінен шикі мұнай мен мұнай өнімдерін ҚМГ ҰК тобының кәсіпорындарына экспорттық және ішкі сатуды білдіреді. Байланысты тараптарға экспорттық сатулар 2019 жылғы шикі мұнайдың 2.371.208 тоннасын (2018 жыл: 2.357.044 тонна) құрады. Шикі мұнайды сату бағасы фрахт, трейдер маржасының құнына және сападағы айырмаға берілетін жеңілдікке түзетілген Platt's баға белгілеуіне сілтеме жасай отырып айқындалады. Экспортқа мұндай сатулар бойынша бір тоннаның орта бағасы шамамен 2019 жылы 178.384 теңге (2018 жылы 175.255 теңге) болды.

Сонымен бірге, Компания шикі мұнайды ішкі нарыққа Қазақстан Үкіметінің қаулысына сәйкес ҚМГ ҰК түпкі бақылаушы акционері болып табылатын «ҚазМұнайГаз ҰК» АҚ бас компаниясы арқылы жеткізеді. Ішкі нарыққа жеткізу көлемі 2019 жыл үшін өндірілген шикі мұнайдың 503.326 тоннасын құрады (2018 жыл: 492.369 тонна). Ішкі нарықта өткізу бағалары ҚМГ ҰК-мен жасалған келісіммен айқындалады (20-ескертпе). 2019 жылы ішкі нарыққа жеткізілген мұнай үшін Компания бір тоннасы үшін орташа шамамен 63.486 теңге алды (2018 жылы орташа шамамен 53.010 теңге).

Сатып алу және кредиторлық берешек

ҚМГ ҰК Компанияның шикі мұнайды экспортқа сату жөніндегі агенті болып табылады. Шикі мұнайды сатқаны үшін агенттік сыйақы 219.337 мың теңге болды (2018 жыл: 218.027 мың теңге). Каспий Мұнай құбыры Консорциумы көрсеткен тасымалдау қызметтерін Бас компания 10.348.636 мың теңге мөлшерінде өтеп берді (2018 жылы: 10.488.635 мың теңге).

18. Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты

Компанияның қарыздар, сауда және басқа да кредиторлық берешек сияқты түрлі қаржылық міндеттемелері бар. Компанияның дебиторлық берешек, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді депозиттер және ақша қаражаты мен оның баламалары сияқты түрлі қаржы активтері бар.

Компания валюталық тәуекелге, несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және шикізат тауарларына бағалардың өзгеру тәуекеліне ұшырағыш келеді.

Валюталық тәуекел

Компанияның шетел валютасын айырбастау бағамдарының өзгеру тәуекеліне ұшырағыштығы, ең алдымен, Компанияның операциялық қызметіне жатады, өйткені өткізудің негізгі бөлігі АҚШ долларында деноминацияланған, ал барлық шығыстар теңгемен деноминацияланған, сондай-ақ шетел валютасында деноминацияланған инвестицияларға жатады.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының (ақша активтері мен міндеттемелердің әділ құнындағы өзгерістердің салдарынан) АҚШ долларының айырбас бағамының мүмкін өзгерістеріне сезімталдығын талдау көрсетілген, әрі оның ықтималдылығын барлық басқа параметрлердің өзгермеуі талабымен (монетарлық активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеруі салдарынан) негізделген түрде болжауға болады.

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Түрақты даму
салдарындағы қысым
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

18. Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Валюталық тәуекел (жалғасы)

	Теңгенің АҚШ долларының бағамына ұлғаюу / азаюу	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2019 жыл		
АҚШ доллары	+12,00 %	12.502.154
АҚШ доллары	-9,00 %	(9.376.616)
2018 жыл		
АҚШ доллары	+14,00 %	23.470.950
АҚШ доллары	-10,00 %	(16.764.964)

Несиелік тәуекел

Компания өзінің дебиторлық берешегіне орай несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Сатудың үлкен бөлігін Компания ҚМГ ҰК үлестес кәсіпорнына жүзеге асырады және Компанияның соған қатысты дебиторлық берешек бойынша тәуекелдің айтарлықтай шоғырлануы бар (6, 17-ескертпелер). Дебиторлық берешектің қосымша елеусіз үлесі біртекті топтар бойынша бөлінген және жиынтық негізде құнсыздану мәніне үнемі бағаланып отырады, соның нәтижесінде Компанияның үмітсіз берешек бойынша тәуекелі елеусіз болып табылады.

Компания сондай-ақ өзінің инвестициялық қызметінің нәтижесінде несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Компания, негізінен, салымдарды қазақстандық банктерге орналастырады. Қаржы мекемелеріндегі шоттарда қалған қалдықтармен байланысты несиелік тәуекелді Компанияның қазынашылық департаменті Бас компанияның ақша қаражатын басқару саясатына сәйкес бақылап отырады. Компанияның қаржы мекемелерінің дефолтынан туындайтын несиелік тәуекелге сезімталдығының ең үлкен мөлшері бұл қаржы активтерінің баланстық құнына тең болады.

Келесі кестеде «Standard and Poor's» несиелік рейтингілерін пайдалана отырып есепті күнге банктерде орналастырылған қаржы активтерінің сальдосы көрсетілген, егер өзгесі көрсетілмесе.

Банктер	Орналасқан жері	Рейтинг ¹		2019 жыл	2018 жыл
		2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан		
«Қазақстанның Халық банкі» АҚ	Қазақстан	BB (тұрақты)	BB (тұрақты)	77.278.661	149.038.765
«АТФ Банк» АҚ (Fitch)	Қазақстан	B (теріс)	B (теріс)	464.403	412.557
				77.743.064	149.451.322

¹ Дерек көзі: тиісті жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктер мен рейтинг агенттіктерінің ресми сайттары.

Өтімділік тәуекелі

Компания ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып өтімділік тәуекелін бақылайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтен болатын болжамды ақша ағымдары талданады

Жергілікті банктерде қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді салымдарды пайдалану арқылы қаржыландырудың үздіксіздігі мен икемділігі арасындағы балансты қолдау Компанияның мақсаты болып табылады.

Келесі кестеде Компанияның 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері бойынша шарттық дисконтталмаған төлемдердің негізінде ақпарат көрсетілген:

2019 жылғы 31 желтоқсанға	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3 -12 ай	1 жыл – 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
Тарихи міндеттемелер	-	195.518	506.907	3.079.201	8.441.071	12.222.697
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	26.951.135	-	-	-	-	26.951.135
	26.951.135	195.518	506.907	3.079.201	8.441.071	39.173.832

2018 жылғы 31 желтоқсанға	Талап етілгенге дейін	3 айдан кем	3-12 айға дейін	1 жыл – 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
Тарихи міндеттемелер	-	796.317	589.023	2.511.819	9.762.312	13.659.471
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	28.905.666	-	-	-	-	28.905.666
	28.905.666	796.317	589.023	2.511.819	9.762.312	42.565.137

Шикізат тауарларына бағалардың өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларында бағасы белгіленетін шикі мұнайға бағалардың өзгеру тәуекеліне ұшырағыш. Компания, шикі мұнайдың келешектегі бағасының түрлі деңгейлеріне қатысты сезімталдықты талдауды қоса алғанда, жыл сайынғы бюджеттерді және мерзімді болжамдарды дайындайды.

Капиталды басқару

Капиталға Компанияның барлық меншікті капиталы жатады. Капиталды басқаруға қатысты Компанияның негізгі мақсаты несиені тұрақты өтеп отыру қабілетін және Компанияның қызметін жүргізу мен стратегиялық мақсаттарға қолжеткізу үшін капиталдың жеткіліктігін қамтамасыз ету болып табылады.

2019 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның тұрақты қаржылық жағдайы және консервативтік капитал құрылымы болды. Бұдан әрі, Компания капитал құрылымын қолдауға ниет білдіріп отыр, бұл оған икемділік беріп, олардың пайда болу шамасына қарай өсу мүмкіндіктерін пайдалануға мүмкіндік береді.

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
салдарындағы қызмет
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

18. Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Капиталды басқару (жалғасы)

Компания капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайдың өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Компания капитал құрылымын сақтау және өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерлерге капиталды қайтара алады және жаңа акцияларды шығара алады. 2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін мақсаттарға, саясатта және капиталды басқару процестеріне өзгерістер жасалған жоқ.

19. Қаржы құралдары

Қысқа мерзімді сауда дебиторлық берешек, сауда кредиторлық берешек, тарихи міндеттемелер сияқты қаржы құралдарының әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең.

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның 1-ші немесе 2-ші деңгейдегі қаржы құралдары ретінде жіктелген қаржы құралдары болмады.

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін қаржы құралдарының әділ құнының 1-ші, 2-ші және 3-ші деңгейлер арасында ауысулар болған жоқ.

20. Шарттық және шартты міндеттемелер

Саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстанда экономикалық реформа және құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылым жалғасуда, ол нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін еді. Қазақстандық экономиканың тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ үкімет экономика, қаржы және ақша-несие саясаты саласында қолға алатын шаралардың тиімділігіне тәуелді болады.

Ішкі нарыққа жеткізу міндеттемелері

Қазақстанның үкіметі мұнай өндіруші компанияларды жергілікті энергетикалық мұқтаждықтарды қанағаттандыру үшін өндірілген шикі мұнайдың бір бөлігін ішкі нарыққа жеткізуге міндеттейді.

2016 жылғы 1 сәуірден бастап Компания «ҚазМұнайГаз Қайта өңдеу Маркетинг» АҚ-на шикі мұнайды сатуды тоқтатты және Бас компанияға мұнайды сатты. 2018 жылғы 1 шілдеден бастап Компания шикі мұнайды ҚМГ ҰК-ға мұнайды сатып алу туралы шарттың негізінде сата бастады.

Егер Үкімет қазіргі уақытта Компания жеткізетін көлемнен асатын шикі мұнайдың қосымша көлемін жеткізуге міндеттеген жағдайда, мұндай жеткізілімдер нарықтық бағалар бойынша жеткізілімдерден басым

болады және шикі мұнайды сатудан түсетін түсімнен әлде қайда аз түсімді өндіретін болады, бұл өз кезегінде Компания қызметіне, перспективасына, қаржылық жағдайына және қызмет нәтижелеріне елеулі және теріс әсерін тигізуі мүмкін.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге ұшырағыш келеді және түрлі талқылауларға жол береді. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының арасындағы пікірлерде болатын келіспеушіліктер сирек емес, оған қоса ХҚЕС-тің түсімге, шығыстарға және қаржылық есептіліктің басқа да баптарына қатысты тәсілі жөніндегі пікір. Қазақстандық салық заңнамасын анықталған және расталған бұзушылықтары үшін қолданыстағы айыппұлдар мен өсімпұлдар режимі өз қатаңдығымен ерекшеленеді. Қазақстандық салық салу жүйесінің екіұштылығына орай салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың нақты сомасы, егер олар болса, қазіргі уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2018 жылдың 31 желтоқсанына есептелген сомадан асып кетуі мүмкін.

Компания басшылығы оның салық заңнамасын түсіндіруі орынды болып табылады және Компанияның салық позициясына қатысты жол берілетін негіздері бар деп есептейді.

Өтелуге жататын ҚҚС

2019 жылғы 31 желтоқсанға өтелуге жататын ҚҚС бойынша резерв 7.674.730 мың теңгені (2018 жыл: 5.039.434 мың теңге) құрады.

Қоршаған орта эмиссиясы бойынша резерв

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзғаны үшін айыппұлдар елеулі болуы мүмкін. *10-ескертпеде* ашылып көрсетілген сомалардан басқа, басшылық Компанияның қаржылық жай-күйіне, операциялық нәтижелеріне және ақша қаражатының қозғалысына айтарлықтай әрі теріс әсер ете алатын ықтимал экологиялық міндеттемелер жоқ деп есептейді.

Қоршаған орта эмиссиясы бойынша резерв

Экологиялық тексеру

2018 жылғы 23 шілдеде «Embi Munaigas» АҚ Атырау облысының Экология департаментінен 2018 жылдың сәуір-маусым айларында жүргізілген жоспардан тыс экологиялық тексерудің шеңберінде анықталған экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін 8.908.222 мың теңге мөлшерінде айыппұлды төлеу туралы қаулыны алды. Бұл айыппұл 2017 жылғы 1 қараша мен 2018 жылғы 12 маусым аралығындағы кезеңде газды жағу нәтижесінде зиянды заттардың белгіленген нормалардан жоғары мөлшерде тастаулармен байланысты болды. 2018 жылғы 17 қыркүйекте Атырау облысының соты айыппұл мөлшерін 6.681.167 мың теңгеге дейін қысқарту туралы шешім шығарды. 2018 жылғы 19 қазанда Компания бұл айыппұлды республикалық бюджетке толығымен төледі.

01

Компания профилі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
саласындағы қызмет
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

20. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Қоршаған орта эмиссиясы бойынша резерв (жалғасы)

Экологиялық тексеру (жалғасы)

Сонымен бірге, жоғарыда аталған факті бойынша 2018 жылғы 24 қыркүйекте Атырау облысының Экология департаменті «Ембімұнайгаз» АҚ-на қоршаған ортаға келтірілген зиянды өтеу туралы 7.835.414 мың теңге сомасына ұйғарым шығарды. 2019 жылғы 30 қаңтарда Атырау облысының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты Атырау облысы бойынша Экология департаментінің 7.835.414 мың теңге сомасында қоршаған ортаға келтірілген зиянды өндіріп алу туралы шағымын қанағаттандыру туралы шешім шығарды.

2018 жылғы 18 қазанда «Ембімұнайгаз» АҚ Атырау облысының Экология департаментінен 2018 жылғы 12 маусым мен 2018 жылғы 10 қазан аралығындағы кезеңде жоспардан тыс екінші тексерудің қорытындылары бойынша экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін 6.861.703 мың теңге мөлшерінде айыппұлды төлеу туралы қаулысын алды, сондай-ақ 2018 жылғы 26 қазанда Атырау облысының Экология департаменті «Ембімұнайгаз» АҚ-да қайталап жасаған тексерудің нәтижелері бойынша көрсетілген кезеңде 6.032.506 мың теңге сомаға келтірілген залалды өтеу туралы ұйғарым берді.

2018 жылғы желтоқсанда «Ембімұнайгаз» АҚ іске қосу-реттеу жұмыстарын аяқтап, өнеркәсіптік пайдалануға ілеспе газды қайта өңдеу кешенін пайдалануға берді. Осыған орай «Ембімұнайгаз» АҚ басшылығы газды жандыруға қатысты экологиялық заңнаманың одан әрі бұзылуын күтпейді.

Жоспардан тыс екі тексерудің қорытындылары бойынша Компания 27.410.790 мың теңге сомаға резервті есептеді. Сонымен бірге 2018 жылы Компания 2018 жылғы қазан-желтоқсан айларының кезеңіне күтілетін әкімшілік айыппұл мен экологиялық шығынға 6.801.470 мың теңге мөлшерінде резервті есептеді (оған үшінші тексеру бойынша 2018 жылғы 10 қазан мен 28 желтоқсан аралығындағы кезең үшін 2.066.418 мың теңге шығынды қоса), 2018 жыл ішінде резервті есептеудің жалпы сомасы 34.212.260 мың теңге болды (10-ескертпе).

2018 жылғы қарашада Атырау қаласының Арнайы әкімшілік соты 2017 жылғы 1 қараша мен 2018 жылғы 12 маусым аралығындағы кезеңде жоспардан тыс екінші тексерудің қорытындылары бойынша Компаниядан 1.461.452 мың теңгені (6.681.703 мың теңгеден азайтты) өндіріп алуды қаулы етті, Компания 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл айыппұл бойынша міндеттемені мойындап, 2019 жылғы 3 қаңтарда бұл айыппұлды мемлекеттік бюджетке төледі. 2019 жылғы қаңтарда Апелляциялық комиссия Атырау қаласының Арнайы әкімшілік соты шешімінің күшін жойды және 6.861.703 мың теңгеге дейін айыппұлды қалпына келтіруді қаулы етті, 2019 жылғы ақпанда Компания 5.400.251 мың теңге мөлшеріндегі айыппұл қалдығын мемлекеттік бюджетке төледі.

2019 жылғы қазанда Компания 6.861.703 мың теңге мөлшерінде бұрын төленген айыппұл сомасына қатысты Атырау облысының әкімшілік сотына апелляция берді. 2019 жылғы қарашада Атырау облысының соты 2017 жылғы 1 қараша мен 2018 жылғы 12 маусым аралығындағы кезеңде жоспардан тыс бірінші тексерудің қорытындылары бойынша Компаниядан 1.662.191 мың теңгені (6.681.167 мың теңгеден азайтты) және 2018 жылғы 12 маусым мен 10 қазан аралығындағы кезеңде жоспардан тыс екінші тексерудің қорытындылары бойынша 1.461.452 мың теңгені (6.861.703 мың теңгеден азайтты) өндіріп алуды қаулы етті. Атырау облысы соты қаулысының екі тексерудің нәтижелері бойынша Компания 10.419.227 мың теңге сомаға бұрын төленген әкімшілік айыппұлды қайтаруға өтініш берді.

Сондай-ақ, Компания 2018 жылғы 10 қазан мен 2018 жылғы 28 желтоқсан аралығындағы кезеңде үшінші тексерудің қорытындылары бойынша 1.221.175 мың теңгеге дейін әкімшілік айыппұл сомасын қайта есептеді. Нәтижесінде әкімшілік айыппұл бойынша резерв 3.478.877 мың теңгеге азайтылды.

2019 жылғы маусымда Компания үшінші тексеру бойынша бұрын құрылған резервті 2 есе арттырушы коэффициенті қолдана отырып 4.132.836 мың теңгеге дейін ұлғайтты. 2019 жылғы желтоқсанда Компания Атырау облысы бойынша Экология департаментінің 1.072.361 мың теңге сомаға (4.132.836 мың теңгеден азайтты) қоршаған ортаға келтірілген шығынды өтеу туралы ұйғарымын алды, 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай Компания бұл соманы ағымдағы міндеттемелердің құрамына қайта жіктеп, 2020 жылғы қаңтарда төледі. Сондай-ақ, 2020 жылғы қаңтарда Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2017 жылғы 1 қараша мен 2018 жылғы 12 маусым аралығындағы кезеңде жоспардан тыс бірінші тексерудің қорытындылары бойынша 2.082.587 мың теңге сомада (7.835.414 мың теңгеден азайтты) және 2018 жылғы 12 маусым мен 2018 жылғы 10 қазан аралығындағы кезеңде жоспардан тыс екінші тексерудің қорытындылары бойынша 1.281.183 мың теңге сомада (6.032.506 мың теңгеден азайтты) қоршаған ортаға келтірілген залалды өндіріп алу туралы шешімдері шықты. Нәтижесінде қоршаған ортаға келтірілген залал бойынша резерв 13.564.627 мың теңгеге азайтылды.

Мұнай кен орындарына арналған лицензиялар

Компания жер қойнауын пайдалануға арналған лицензиялар мен тиісті келісімшарттардың талаптарын орындауға қатысты мемлекеттік органдардың тарапынан мерзімді тексерулердің объектісі болып табылады. Басшылық мұндай тексерулердің барысында анықталған мәселелерді шешуге қажетті түзету шараларын келісу бойынша мемлекеттік органдармен ынтымақтасады. Лицензияда қамтылған ережелерді орындамау айыппұлдарға, өсімпұлдарға, шектеуге, лицензияның тоқтата тұрылуына немесе қайтарылып алынуына әкеліп соқтыруы мүмкін.

Компанияның басшылығы келісімшарттардың немесе лицензиялардың талаптарын орындамауға қатысты кез келген мәселелер келіссөздер немесе түзеу шаралары арқылы шешіледі және Компанияның қаржылық жағдайына, операциялық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысына айтарлықтай әсерін тигізбейді.

Компанияның мұнай мен газдың кен орындары Атыраудың облыстық әкімшілігіне тиесілі жерде орналасқан. Лицензияларды Қазақстан Республикасының Мұнай және Газ Министрлігі берді және Компания осы кен орындарында мұнай мен газды барлау және өндіру үшін пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салықты және үстеме пайдаға салынатын салықты төлейді.

01

Компания профілі

02

Даму стратегиясы

03

Менеджмент есебі

04

Корпоративтік басқару

05

Тұрақты даму
салдарындағы қызығу
жөніндегі есеп

06

Қосымша
Қаржылық есептілік

20. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Мұнай кен орындарына лицензиялар бойынша шарттық міндеттемелер (жалғасы)

Компанияның негізгі лицензиялары мен олардың қолданылу мерзімдерінің аяқталатын күндері келесі кестеде көрсетілген:

Кен орны	Келісімшарт	Қолданылу мерзімінің аяқталу күні
Кенбай	№ 37	2041
Новобогатинск Оңтүстік Шығыс	№ 61	2048
23 кен орын	№ 211	2037
15 кен орын	№ 413	2043
Тайсойған	№ 327	2035
Новобогатинск Батыс	№ 992	2027
Лиман	№ 406	2033
Қаратон-Сарықамыс	№ 3577	2020

Мұнай кен орындарына лицензиялар бойынша шарттық міндеттемелер

Жылы	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2020	58.725.611	2.780.187
2021	1.107.503	1.278.011
2022	1.095.018	1.572.789
2023–2048	-	11.175.992
	60.928.132	16.806.979

Байланыс ақпараты

Мекенжайы:

Қазақстан Республикасы, 060002, Атырау қ., Уәлиханов көш., 1.

Қоғаммен байланыс жөніндегі қызметі

Тел.: +7 (7122) 99-34-77, 99-34-21, 35-50-56, 99-32-09.

E-mail: L.Suleimenova@emg.kmgerp.kz.

Құжаттамалық қамтамасыз ету тобы

Тел.: +7 (7122) 99-31-35, 99-32-93.

Факс: +7 (7122) 35-41-27.

E-mail: info@emg.kmgerp.kz.

Сатып алулар және жергілікті қамту департаменті

Тел.: +7 (7122) 99-34-42.

Материалдық-техникалық қамту департаменті

Тел.: +7 (7122) 76-47-78.

Әлеуметтік саясат және инфрақұрылымдық объектілерді басқару жөніндегі департаменті

Тел.: +7 (7122) 35-49-04.

Дизайны: «Казакхстаника» ҰБА ЖШС
Алматы қ., Гагарин даңғ., 236Б, 319 оф.
+7 727 391 25 07
kazakhstanika.kz

Контенті: QRA Рейтинг Агенттігі
Алматы қ., Қонаев көш., 181Б
+7 727 344 12 12
E-mail: info@raexpert.kz

Тиражы: Индиго Принт Полиграфиялық
орталығы
Нұр-Сұлтан қ., Туран даңғ., 46/1, 318 қаб.
+7 7172 251 981
E-mail: office@indigoprint.kz
www.indigoprint.kz